

Universitatea Liberă Internațională din Moldova
Departamentul Informațional Biblioteconomic

Colecția "Universitaria"
Fascicula a XXXIV-a

Zinaida Radu:
La porțile Înțelepciunii

Studium in honoris

Chișinău, 2008

CZU 016:[811.133.1+929]
G 50

Ediție îngrijită de: Zinaida Sochircă

Autori: Natalia Ghimpu, Svetlana Cîrlan

Redactare biblioteconomică-științifică: Ludmila Corghenci

Redacție bibliografică: Valentina Chitoroagă

Redacție computerizată: Veronica Ghețu
Lorina Beșelea

Redacția și traducerea textului în limba franceză: Ghenadie
Râbacov

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ghimpu, Natalia

Zinaida Radu: La porțile înțelepciunii: Studium in honoris / Natalia Ghimpu, Svetlana Cîrlan ; ed. îngrijită de Zinaida Sochircă; red. șt. : Ludmila Corghenci; red. bibliogr.: Valentina Chitoroagă; red. computerizată: V. Ghețu; L. Beșelea; red. și trad. lb. fr.: Gh. Rîbacov. – Ch. : ULIM, 2008 (Foxtrot SRL). – 90 p. – (Universitaria; fascicula a 34-a).

50 ex.

ISBN 978-9975-934-41-1

CZU 016:[811.133.1+929]

Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM

Adresa: str. Vlaicu Pârcălab, 52

2012 Chișinău, Republica Moldova

Tel. 21 24 18

e-mail: biblioteka@ulim.md

http://www.ulim.md/library

ISBN 978-9975-934-41-1

© ULIM, 2008

**ZINAIDA RADU, CONFERENȚIAR UNIVERSITAR,
DOCTOR ÎN FILOLOGIE,
ȘEF CATEDRĂ “FILOLOGIE FRANCEZĂ ȘI SPANIOLĂ”, ULIM**

Cuprins Sommaire

Prefață	6
Préface	7
Studii de autor	
Etudes personnelles de l'auteur	
Zinaida RADU. <i>Despre pozițiile cheie în opera lingvistului Grigore Cincileil</i>	8
Zinaida RADU, Theodor BALABAN. <i>Forme, tehnici și sugestii de evaluare a performanțelor de limbă străină la treapta învățământului liceal</i>	11
Omagii	
Hommages	
Ana GUȚU. <i>Noblețea spirituală - echilibrul căutărilor noastre</i>	15
Ana GUȚU. <i>A la recherche de la noblesse spirituelle</i>	17
Ion MANOLI. <i>Umanismul și pedagogia împotriva vârstei</i>	20
Elena PRUS. <i>Zinaida Radu: fidelitate traducerii și traducerea fidelității</i>	21
Zinaida CAMENEVA. <i>Zinaida Radu – Om cu suflet mare</i>	23
Inga STOIANOVA. <i>Mereu visătoare și înaripată</i>	24
Ana MIHALACHE. <i>Pedagog de excepție, cu o vocație și măiestrie autentică</i>	26
Silvestru MAXIMILIAN. <i>Cea mai frumoasă vârstă este vârsta pe care omul o are</i>	28
Ana VULPE. <i>Multstimată și iubită colegă, Zinaida Radu</i>	29
Lilia STRUGARI. <i>Une lettre au professeur</i>	30
Zinovia ZUBCU. <i>Restez telle que vous êtes, Mme Radu !</i>	31
Svetlana BORDIAN. <i>De ziua inconfundabilei doamne Zinaida Radu</i>	32
Ghenadie RÂBACOV. <i>Imaginea profesorului ideal</i>	33
Ion GUȚU. <i>Suflet mărinimos și spirit conciliator ...</i>	35
Ion DUMBRĂVEANU. <i>Un savant și pedagog de vocație</i>	37
Anatol LENȚA, Dionis LENȚA. <i>Doi frați unei profesoare ...</i>	39
Maria COTLĂU-ZAPOROJAN. <i>Omenie și fermitate</i>	42
Maria GUZUN. <i>Doamna Zinaida Radu – iubită profesoară și dragă colegă</i>	43
Claudia ROTARU. <i>Vine Doamna Profesoară ...</i>	44
Ina PAȘA. <i>Reconnaissance</i>	45

Curriculum Vitae	46
File de album	52
Feuilles d'album	
Lucrări semnate de Zinaida Radu	
Ouvrages signés par Zinaida Radu	
<i>Doctorat</i>	60
<i>Doctorat</i>	
<i>Articole științifice</i>	60
<i>Articles scientifiques</i>	
<i>Cronică. Note. Omagii</i>	62
<i>Chronique. Notes. Hommages</i>	
<i>Lucrări didactice</i>	64
<i>Ouvrages didactiques</i>	
<i>Publicații de referințe</i>	70
<i>Publications de référence</i>	
<i>Materiale promoționale, de prezentare</i>	70
<i>Materiels de promotion, de présentation</i>	
<i>Profesorul Zinaida Radu – redactor, recenzent</i>	71
<i>La Professeur Zinaida Radu – rédactrice, critique</i>	
<i>Lucrări studențești</i>	74
<i>Les ouvrages des étudiants</i>	
Referințe la adresa dnei Zinaida Radu	78
Références à l'adresse de Mme Zinaida Radu	
Autografe pentru Zinaida Radu	80
Autographes pour Mme Zinaida Radu	
Cărți din colecția personală	87
Livres de la collection personnelle	
Indice de nume	88
Index de noms	

PREFAȚĂ

Fascicula a XXXIV-a din colecția „Universitaria” (inițiată de Departamentul Informațional Biblioteconomic în anul 1998) este dedicată doamnei Zinaida Radu, conferențiat universitar, șef Catedră Filologie Franceză a Universității Libere Internaționale din Moldova.

Lucrarea are scopul de a sintetiza, de a integra și de a promova contribuțiile științifice și didactice ale pedagogului, cercetătorului, filologului reputat.

Structura lucrării este determinată de caracterul biobibliografic al acesteia, incluzând studii de autor, articole semnate de personalități din domeniul filologiei franceze, curriculum vitae, lista publicațiilor dnei Zinaida Radu și un indice de nume. De asemenea sunt incluse unele compartimente speciale, gen: „Autografe pentru Zinaida Radu”, „Cărți din colecția personală a dnei Zinaida Radu”.

La elaborarea lucrării au fost consultate bibliografiile naționale (publicații ale Camerei Naționale a Cărții), instrumentele de informare asupra colecțiilor bibliotecilor științifice și universitare (ale Departamentului Informațional Biblioteconomic ULIM, Universității de Stat din Moldova), precum și colecția personală a dnei Zinaida Radu.

Descrierile bibliografice ale documentelor sunt structurate conform genului publicației (doctorat, articole științifice, lucrări didactice, lucrări studențești publicistică etc.), respectând criteriile cronologic și alfabetic. Descrierile bibliografice sunt realizate în corespundere cu prevederile standardelor bibliografice în vigoare, fiind păstrate caracterele originale ale documentelor.

Indexul auxiliar de nume facilitează utilizarea biobibliografiei, orientând beneficiarii spre numerele de ordine ale descrierilor bibliografice.

Lucrarea este destinată profesorilor și studenților, managerilor universitari, colaboratorilor instituțiilor științifice de profil, specialiștilor din domeniu.

Selectarea informației a fost finisată la 18 octombrie 2008.

Echipa de lucru aduce sincere mulțumiri dnei Zinaida Radu pentru aportul la elaborarea acestei lucrări.

**Natalia GHIMPU,
Svetlana CÎRLAN**

PRÉFACE

La XXXIV fascicule de la collection „Universitaria” (créée par le Département Informationnel Bibliothéconomique en 1998) est consacrée à Mme Zinaida Radu, docteur ès lettres, maître de conférences, chef de la chaire de Philologie Française de l'Université Libre Internationale de Moldova.

Cet ouvrage a comme but de synthétiser, d'intégrer et de promouvoir les contributions scientifiques et didactiques du professeur, chercheur et philologue de grand savoir.

La structure du présent ouvrage est déterminée par son caractère biobibliographique comprenant des études personnelles de l'auteur, des articles signés par des personnalités du domaine de la philologie française, le curriculum vitae, la liste des publications de Mme Zinaida Radu et un index de noms. Il est à noter aussi certaines rubriques spéciales telles que „Autographes pour Zinaida Radu”, „Livres de la collection personnelle de Mme Zinaida Radu”.

L'élaboration de l'ouvrage repose sur la consultation des bibliographies nationales (publications de la Chambre Nationale du Livre), des instruments d'information sur les collections des bibliothèques scientifiques et universitaires (du Département Informationnel Bibliothéconomique de l'ULIM, de l'Université d'Etat de Moldova) ainsi que la collection personnelle de Mme Zinaida Radu.

Les descriptions bibliographiques des documents sont structurées d'après le genre des publications (doctorat, articles scientifiques, supports didactiques, ouvrages des étudiants, articles de presse etc.), tout en respectant l'ordre chronologique et alphabétique. Les descriptions bibliographiques ont été réalisées conformément aux standards bibliographiques en vigueur, la présentation typographique des documents étant entièrement conservée.

L'index auxiliaire de noms facilite l'utilisation de la biobibliographie, en dirigeant les lecteurs vers les numéros d'ordre des descriptions bibliographiques.

L'ouvrage est destiné aux professeurs et aux étudiants, aux managers universitaires, collaborateurs des institutions scientifiques de spécialité, aux spécialistes en la matière.

Le 18 octobre 2008 a été la date butoire de sélection des informations.

L'équipe des auteurs exprime les plus sincères remerciements à Mme Zinaida Radu pour son apport à l'élaboration de cet ouvrage.

**Natalia GHIMPU,
Svetlana CÎRLAN**

STUDII DE AUTOR ETUDES PERSONNELS DE L'AUTEUR

DESPRE POZIȚIILE CHEIE ÎN OPERA LINGVISTULUI GRIGORE CINCILEI

Zinaida RADU

„Să căutăm ce este bun și frumos în oamenii noștri”
(Gr. Vieru)

Pe parcursul a mai bine de 30 de ani, cât am activat împreună, am descoperit multe calități la acest Om, Grigore Cincilei. Despre unele dintre ele aș vrea să vorbesc în cele ce urmează.

Neoboseala și dorința de a împărtăși mereu colegilor din domeniu, studenților propriile idei referitoare la problemele lingvistice de care se preocupa l-au caracterizat în permanență pe savantul și profesorul Grigore Cincilei. Mărturisea cândva profesorul universitar Ion Melniciuc: *„Era o plăcere să-l întâlnești pe savantul Grigore Cincilei. Avea mereu cu sine multe fișe și numaidecât îți spunea: „Dumneavoastră studiați paronimele? Am găsit niște exemple, cred să vă placă și dumneavoastră.”* E un spirit frumos de colaborare intelectuală și omenească.

Grigore Cincilei studia în profunzime lucrările savanților lingviști francezi, mai ales pe cele ale lui André Martinet. Era captivat de terminologia științifică, o propaga și socotea de datoria sa s-o completeze. De câte ori l-am auzit la lecții și la conferințele științifice ale studenților și ale profesorilor explicând în detalii noțiuni precum *morfem, supletivism, alomorf, paradigmă, morf, monem, monemic, sintagmă, unitememă, tememă, derivativ, morfem primitiv*, etc, frecvente în școala funcționalismului francez. Prin aceasta, lingvistul Grigore Cincilei impunea parcă publicul și cititorul să se ridice la nivelul său, să se familiarizeze cât mai rapid, la timp cu tezaurul de cunoștințe lingvistice noi, actuale. Era în această atitudine și o expresie a enciclopedismului său, și a respectului său față de savanții pe care-i studia, a grijii de a transmite și altora bogăția din sursele teoretice la care nu aveau acces toți.

Savantul Grigore Cincilei avea responsabilitatea, curiozitatea, necesitatea de a propune termeni noi, oarecum neobișnuiți, mai puțin frecvenți în comunicarea științifică. Am putea menționa, în acest context: *lexique néolatin, morphe primitif, submorphe-apocope, submorphe de différenciation, submorphe de différenciation*,

subradixe, subfixe, synapsie paromorphe, etc. Observăm deci o constelație de termeni specifici, pe care savantul îi pune în uz și îi propune cu multă grijă cititorului pe care-l invită să-i observe, să-i memorizeze. Și aceasta se întâmpla fie într-o comunicare simplă, obișnuită, fie în cazul unui text scris doar pe 2-3 pagini. Întotdeauna și în orice circumstanțe, savantul Grigore Cincilei vădea o atitudine foarte responsabilă și distinsă pentru terminologia științifică, aceasta fiind una dintre convingerile sale.

Vorbim adeseori despre dificultăți în delimitarea termenilor științifici, despre niște frontiere existente între termeni și lexicul general, despre un specific al lexicului terminologic, care cu greu se lasă sesizat în corpusul textelor specializate sau chiar și al celor literare. Savantul Grigore Cincilei, în scrierile sale, evidențiază termenii, îi reia de mai multe ori, îi evidențiază în scris cu alte caractere și îi semantizează, ușurând astfel asimilarea lor.

Nu numai căutările de ordin terminologic, în special, crearea de termeni noi, adecvați pentru fenomenele cercetate, îl preocupau pe savant, dar și multitudinea de probleme care îi suscitau interesul și curiozitatea, și la soluționarea cărora avea ceva de spus. Terminologia întrebuințată de către savantul Grigore Cincilei, conștientizată, explicată cu multă claritate, era ca o carte de vizită în creația sa.

Mai era ceva în activitatea lingvistică a lui Grigore Cincilei: tema, domeniul ales, căruia i-a rămas fidel până la ultimele clipe ale vieții. Manifesta o curiozitate aparte pentru multiple probleme de filozofie a limbajului, în special, pentru cele legate de aspectul socio-cultural al limbii, de identitatea limbii și a limbajului. Mijloacele interne de îmbogățire a lexicului limbii, dintre ele, mai ales derivarea, în franceză și în alte limbi romanice, caracteristicile și natura cuvântului și, mai ales, ale cuvântului analitic l-au preocupat plener pe parcursul întregii sale vieți creative. I-a făcut să se pasioneze de acest domeniu de cercetare și pe mulți dintre discipolii săi, care-i continuă cu succes cercetările și care înregistrează acele rezultate la care a visat savantul, transmițând, la rândul lor, această pasiune pentru cercetare celor care scriu în continuare teze de an, de licență, de doctorat.

Dimensiunile cercetării subiectelor formulate de lingvistul Grigore Cincilei și continuate de membrii catedrei care-i poartă numele sunt de o importanță majoră. Temele fundamentate de către savant au devenit obiect de studiu în auditoriul studentesc. Era foarte îmbucurător să vezi, la una din lecțiile de comemorare a

savantului, la care am asistat, cu câtă curiozitate și înfrigurare căutau studenții fragmentele din textul studiat și argumentele din creația savantului, care confirmau concepția autorului referitor la polisemia textuală.

Era savant, teoretician, însă nu uita nici pentru o clipă de necesitățile școlii, ale învățământului preuniversitar. Mulți dintre autorii de manuale școlare elaborate în diverse perioade la disciplina limba franceză, pentru diverse niveluri, au fost recomandați și susținuți anume de către profesorul Grigore Cincilei. Pe băncile elevilor și ale studenților, vezi și astăzi ca instrumente de lucru dicționarele bilingve care au fost elaborate din inițiativa și cu participarea acestui savant. Manualele de lexicologie elaborate de Grigore Cincilei constituie un suport neîntrecut în predarea cursurilor universitare la disciplina respectivă.

A trăit intens, o viață de Om și de Savant, consacrată căutării și făuririi a tot ceea ce este util măriei sale, Omului.

FORME, TEHNICI ȘI SUGESTII DE EVALUARE A PERFORMANTELOR DE LIMBĂ STRĂINĂ LA TREAPTA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LICEAL

Zinaida RADU
Theodor BALABAN,

Evaluarea, în sensul larg al cuvântului, include: totalitatea proceselor și produselor care măsoară randamentul de predare-învățare, corelația dintre finalitățile procesului de instruire și obiectivele preconizate, direcționarea activității profesorului și a elevului spre îmbunătățirea calității învățării și predării, judecățile emise în vederea adoptării unor decizii educaționale concrete menite să reflecte nivelul, volumul și calitatea reală a cunoștințelor, competențelor și atitudinilor elevilor.

Conform Legii învățământului, "evaluarea rezultatelor educaționale se face în mod obligatoriu la fiecare nivel de învățământ, în conformitate cu obiectivele și finalitățile programelor de studii", iar "instituiția de învățământ este autonomă în alegerea modului și a formelor de verificare pe parcurs a cunoștințelor elevilor" (art. 50, intra 3 și 4).

Performanțele care se cer a fi atinse și evaluate sunt numeroase și depind de obiectivele educaționale standard, programe, manuale, activități de învățare, conținuturile învățării, nivelul de pregătire al elevului, așteptările părinților, cerințele social-economice, de propriile atitudini, de erudiția, experiența și aspirațiile elevilor.

În această ordine de idei, profesorul va trebui să-și canalizeze activitatea nu numai în direcția organizării procesului instructiv-educativ sau în direcția creării unor efecte pedagogice (sentimente, necesități, interese, idei, idealuri, convingeri etc.) menite să dezvolte, să reajusteze sau să schimbe comportamentul elevilor, ci și în direcția elaborării unui sistem de evaluare în măsură să asigure implicarea progresivă, activă și eficientă a elevilor în vederea obținerii performanțelor preconizate.

Termenul *evaluare* poate fi exprimat și printr-o serie de unități deja cunoscute în practica pedagogică: control, verificare, cântărire, examinare, estimare, examen, apreciere ș.a.

Evaluarea contribuie la fixarea achizițiilor inițiale, curente sau terminale, la ameliorarea procesului de predare-învățare, la aprecierea timpului și precizarea nivelurilor de învățare, la stabilirea obiectivelor personale sau comune, la producerea și analizarea

propiei munci etc. Evaluării pot fi supuse cunoștințele gramaticale și lexicale, competențele de înțelegere și exprimare (orală sau scrisă), competențele socioculturale și noțiunile de spațiu și timp achiziționate prin intermediul uneia sau mai multor metode aplicate. Pot fi evaluate de asemenea înseși metodele și procedeele de muncă, conform modelului: cum voi proceda? cum am procedat?

Evaluarea poate fi organizată după anumite principii și criterii și poate fi efectuată atât de profesor, cât și de elevi, în baza materialelor elaborate care conțin teze, probe, rezumate, comentarii, analize, exerciții, diverse lucrări practice etc. prezentate în manuale, fișe standard de evaluare cu orientări de diferită natură și răspunsul-cheie pentru autoapreciere. Aceasta va permite ca evaluarea să fie realizată după fiecare activitate, după fiecare lecție sau ciclu de lecții, după fiecare temă sau arie conceptuală, pe parcursul întregului proces de învățământ sau la sfârșit de trimestru, an, ciclu școlar.

Pentru realizarea activităților ce țin de evaluare, profesorul va trebui să posede materiale, informații, criterii, instrumente, tehnici și metode de măsurare a randamentului școlar. Acestea vor fi repartizate în mod centralizat de Ministerul Educației și Științei, de organele locale de conducere a învățământului sau de alte ministere care au în subordine instituții de învățământ și vor fi ulterior adaptate, variate, dezvoltate și completate în dependență de diversele situații și aspecte de evaluare, precum și de nivelul de cunoștințe al elevilor. Pentru stabilirea acestui nivel de cunoștințe este important ca profesorul să participe la examenele de admitere în liceu, să studieze dosarele personale, să valorifice dimensiunile formative atinse de elevi la finele etapei gimnaziale de învățământ în vederea elaborării unor planuri de îmbunătățire a acestor performanțe și de inițiere a procesului de instruire.

Formele evaluării pot fi diferite, în dependență de criteriile care stau la baza unei sau altei clasificări. Astfel, în funcție de scopul urmărit, evaluarea poate fi *inițială* (diagnostică), *continuuă* (formativă) sau *sumativă* (cumulativă); în funcție de timpul evaluării, aceasta poate fi *curentă*, *trimestrială* și *finală*; în funcție de realizatorul evaluării, *formativă* (realizată de profesor), *autoevaluare* (realizată de elev), *coevaluare* (realizată reciproc de elevi), *internă* (realizată de conducerea liceului) și *externă* (realizată de organele de conducere a învățământului).

Odată cu formarea grupurilor academice (claselor) este important de a începe procesul de învățământ cu realizarea (prin

probe scrise sau orale, testări, discuții, dezbateri etc.) unei *evaluări inițiale* în vederea determinării nivelului de cunoștințe, competențe și atitudini achiziționate de elevi la treapta gimnazială de școlaritate. Rezultatele obținute vor avea o importanță dublă: în primul rând, ele vor permite profesorului să depisteze lacunele comise la asimilarea programului gimnazial; în al doilea rând, profesorul va putea purcede la elaborarea programelor de recuperare, consolidare și extindere a cunoștințelor în raport cu ansamblul de obiective ale învățării care trebuie să fie atinse. Evaluarea inițială va permite profesorului să-și planifice munca de mai departe, programul pentru viitor, să-și aleagă ritmul de lucru, strategiile și metodele pe care le va aplica în procesul de instruire, materialele necesare pentru echilibrarea cunoștințelor și competențelor elevilor, să lichideze golurile descoperite. Iar în cadrul modulelor concrete profesorul va orienta elevii să se adapteze la caracterul specific și exigențele învățământului liceal, la utilizarea tipurilor noi de muncă intelectuală și dezvoltarea autonomiei în propria activitate de învățare, la intensificarea cooperării cu condiscipolii și profesorii săi.

Randamentul școlar este constituit din rezultatele reale ale elevilor, din succesele / insuccesele lor de fiecare zi pe care profesorul le urmărește, le sistematizează și le cuantifică prin sistemul existent de notare. Specificitățile de cuantificare a performanțelor obținute se măsoară prin *evaluarea formativă* (continuă și individuală, curentă, permanentă, de progres). Evaluarea formativă este o componentă obligatorie a procesului de predare-învățare și are un caracter orientativ, reglator și autocorector. Acest tip de evaluare trebuie să fie conceput de elevi ca un element de progres personal și valorizare a cunoștințelor achiziționate, nu ca o pedeapsă din partea cadrelor didactice. Profesorul va urmări felul de a munci al elevilor, va fixa reacțiile lor la tot ce li se propune, va aduna informație despre materialele pe care elevii le însușesc ușor sau mai puțin ușor. Pentru o orientare și ghidare cât mai eficace a procesului de învățare, rezultatele evaluării formative se vor analiza în cadrul unor ședințe comune cu elevii, unde acestora li se vor explica cauzele succeselor/insucceselor, se va depista la timp rămânerea lor în urmă, lacunele comise, înlăturarea acestora, corijarea și recuperarea materialului neasimilat, precum și căile de ameliorare a randamentului școlar în general. La evaluarea performanțelor obținute profesorul va ține cont și de întreaga gamă a efectelor psihice, intelectuale, morale, spirituale și obiectivele educaționale.

Pentru fiecare activitate de învățare poate fi propusă o grilă de evaluare, individuală sau colectivă. Pentru activitatea de exprimare scrisă, de exemplu, această grilă poate avea un scop triplu: a recapitula regulile ce trebuie respectate pentru expunerea coerentă și coezivă a conținutului; a indica elevilor care sunt criteriile de evaluare; a ajuta elevul, prin aplicarea autoevaluării, coevaluării sau a evaluării efectuate de către profesor, să-și observe la timp lacunele și să-i ajute să-și amelioreze munca de mai departe prin utilizarea unor procedee și tehnici adecvate de muncă intelectuală. O dictare scrisă referitor la aplicarea în practică a regulilor de acord, de exemplu, va permite profesorului să evalueze mai multe competențe: acordul determinantului cu cuvântul determinat, al predicatului cu subiectul (gama raporturilor de incidență), al participiului trecut cu subiectul și complementul direct etc. Evaluările pot fi supuse și anumite competențe selective: de a scrie în limba străină o expunere sau un comentariu, de a descrie o imagine, de a face comentariul unui proverb etc. Profesorul va evalua, de exemplu, cunoștințele, competențele și atitudinile elevilor de a redacta un text imaginativ sau reflexiv printr-un anumit număr de itemi elaborați în baza criteriilor cuprinse în următorul tablou sinoptic (aceste criterii pot fi amplificate, reduse sau selectate în funcție de scopurile și tema abordată).

NOBLEȚEA SPIRITUALĂ - ECHILIBRUL CĂUTĂRILOR NOASTRE

Spiritul uman nu mai contenește să rățăcească prin labirinturile existențiale în căutarea echilibrului, valorilor, idealului, sensului vieții. Destinul unui profesor este profund marcat de fatalitatea sacrificiului. Dar ce destin poate fi mai reconfortant și mai oblăduitor pentru orgoliul nostru decât cel al profesorului, care e mereu în căutarea celui mai bun sfat, a celei mai reușite lecții, a celei mai frumoase sculpturi în carieră.

Deja demult ambiția anilor de studenție s-a retras în trecut, lăsând loc amintirilor. Însă, vocile profesorilor, care ne-au ghidat în universul cunoașterii, mai răsună încă în memoria noastră, de parcă toate s-au întâmplat mai ieri...

Iată-ne studenți în anul întâi la Facultatea de Limbi Străine a Universității de Stat din Chișinău, catedra filologie franceză. Rătăciți în controversa sentimentelor, surprinși de diferența flagrantă între lumea universitară și cea școlară, noi acceptam sfioși tutela profesorilor.

Doamna Zinaida Radu, curatorul nostru de grupă, își sărbătorește zilele acestea o frumoasă aniversare. Dumneaei a fost persoana care și-a deschis larg brațele noii generații de tineri studenți. De o eleganță excepțională, subțirică, energică, curioasă și generoasă, Zinaida Radu simbolizează esența însăși a unui profesor exemplar. Dulcea limbă franceză, pentru care făcuserăm toți o pasiune incurabilă, a devenit obiectul adorației noastre. Și anume datorită scumpei noastre profesoare Doamnei Zinaida Radu cei cinci ani de studii universitare s-au transformat în perioadă de nespuse bucurie, dar și de muncă asiduă.

Specialist în lexicologie, traductologie, semantică și textologie, Doamna doctor conferențiar Zinaida Radu, a venerat dintotdeauna cercetarea. Eminența Sa Cartea a fost mereu prezentă pe masa de lucru. Ne amintim cu tandrețe intervențiile Dumneaei savante în timpul prelegerilor susținute la cel mai înalt nivel al excelenței academice. În condițiile izolării cvasitotale în cercul științific sovietic, profesoara noastră Zinaida Radu venea cu referințe notorii în lingvistică, făcând să răsună nume ce constituie și azi

fondul de aur al științelor limbajului: Algirdas Greimas, Jean Dubois, André Martinet, Georges Mounin, Emile Benveniste et alții.

Trăsătura immanentă ce o distinge pe Zinaida Radu de ceilalți colegi ai săi este *noblețea spirituală rarisimă*. Infinita-i bunăvoință, pe care o manifestă față de discipolii săi, a devenit proverbială. Nu am mai văzut profesor mai grijuliu, mai condescendent, mai sensibil la problemele studenților. În mrejele oricărui obstacol, insurmontabil la prima vedere, această distinsă Doamnă a oferit mereu soluții fericite discipolilor săi, care la un moment dat s-au simțit abandonați de noroc. Veritabilă avocată a studenților, Doamna Radu beneficiază de profunde considerațiune a colegilor de la ULIM și a sutelor de discipoli, actualmente profesori, manageri, oameni de afaceri.

Doamna profesoară nu acceptă răceala refuzului, ea preferă să vadă jumătatea plină a paharului. Optimismul și convingerea inamovibilă în victoria binelui asupra răului, soră terestră și mesageră a lui Abel, Zinaida Radu este o sursă de speranță și de inspirație pentru toți cei care o înconjoară, o cunosc, o iubesc.

Noblețea spirituală a Zinaidei Radu este o comoară inestimabilă, care, multiplicată la capacitatea enormă de lucru, ne-a iluminat pe noi toți în parcursul profesional.

Frânzuoaică-Frânzuoaică până în măduva oaselor,
Femeie-Femeie prin finețea raționamentelor sale,

Inteligentă-Inteligentă prin înțelepciunea de a privi lucrurile
așa cum ne sunt date de la Dumnezeu,

Mamă-Mamă prin dragostea infinită pentru studenții săi și
conștiința asumată de „maică a lumii întregi”,

Verticală-Verticală prin elanul său de a apăra adevărul,
Doamna Zinaida Radu este un exemplu de urmat pentru noi toți.

*Dacă am putea asocia o persoană culorii, culoarea
Profesoarei Mele ar fi liliachie.*

*Dacă am putea asocia o persoană dansului, dansul
Profesoarei Mele ar fi tangoul.*

*Dacă am putea asocia o persoană parfumului, Profesoara
Mea ar avea parfumul pădurii înrourate.*

*Dacă am putea asocia o persoană frumuseții, aș asemui
frumusețea Profesoarei Mele cu cea a Madonei lui Rafael.*

*Dacă am putea asocia o persoană gestului, gestul
Profesoarei Mele ar fi cel al Semănătorului.*

*Dacă am putea asocia o persoană profeției, profeția
distinsei Mele Profesoare ar fi „lubește-ți aproapele”.*

*Dacă am putea asocia o persoană locului, locul Profesoarei
Mele ar fi biroul plin de cărți.*

*Dacă am putea asocia o persoană cuvântului magic, acesta
ar fi NOBLEȚE.*

Dragă și scumpă Doamnă Profesoară, distinsă colegă, la mulți ani! Să Vă ajute Dumnezeu în toate inițiativele frumoase întru binele tinerii generații, fie ca inspirația și optimismul să-i însoțească pe discipolii Dumneavoastră! Vă rugăm să acceptați umila noastră reverență pentru cea mai prețioasă lecție pe care ne-ați dat-o - lecția vieții ce ne-a marcat, ne-a educat și ne-a lansat. Vivat Academia, vivant Profesores !

Ana GUȚU
dr., profesor universitar,
prim-vice-rector, ULIM

A LA RECHERCHE DE LA NOBLESSE SPIRITUELLE

L'esprit humain ne se fatigue pas à errer dans les labyrinthes existentiels à la recherche de l'équilibre, des valeurs, de l'idéal, de la raison d'être. Le destin d'un professeur est profondément marqué par la fatalité du sacrifice. Mais quel sort plus reconfortant et plus anesthésiant pour nos orgueils que celui d'un professeur, toujours à la recherche du meilleur conseil, de la meilleure leçon, de la meilleure sculpture en carrière.

Il y a déjà longtemps que l'ambiance des années estudiantines s'est retirée laissant de la place aux souvenirs. Mais les voix des professeurs qui nous ont guidés dans l'univers des connaissances retentissent toujours dans nos oreilles comme si c'était hier...

Nous voilà étudiants en première année à la Faculté des Langues Etrangères de l'Université d'Etat de Moldova, département de philologie française. Egarés dans la controverse des sentiments, éblouis par la différence flagrante entre le monde universitaire et celui scolaire, nous entrons sous la tutelle de nos professeurs.

Madame Zinaida Radu, notre mentor, qui célèbre ces jours un bel anniversaire, a été la personne qui avait largement ouvert ses bras à la nouvelle génération des étudiants. D'une élégance exceptionnelle, mince, énergique, curieuse et généreuse, Zinaida Radu symbolise l'essence même d'un professeur exemplaire. La

douce langue française, pour laquelle nous avons fait une passion incurable, est devenue l'objet de notre adoration. C'est surtout grâce à notre chère professeur Madame Zinaida Radu, que les cinq années d'études universitaires se sont converties en période de joie, mais aussi de travail assidu.

Spécialiste en lexicologie, traductologie, sémantique et textologie, Madame Zinaida Radu, docteur, maître de conférence, a toujours vénéré la recherche. Son Eminence Le Livre n'a jamais disparu de sa table, nous nous souvenons avec tendresse des interventions savantes lors des conférences dispensées au plus haut niveau d'excellence universitaire. Dans les conditions d'isolement quasiment total dans le cercle scientifique soviétique, notre professeur Zinaida Radu venait avec des références notoires dans la linguistique, des noms qui constituent encore le fonds d'or des sciences du langage : Algirdas Greimas, Jean Dubois, Georges Mounin, Emile Benveniste et altri.

Ce qui distingue la personnalité de Zinaida Radu des autres collègues siens c'est la noblesse rarissime de son âme. La bienveillance sans faille à l'égard de ses disciples est devenue proverbiale. Je n'ai jamais vu un professeur plus soucieux et inquiet, plus sensible aux problèmes d'un étudiant. Quel que soit l'obstacle à surmonter, cette distinguée dame a toujours offert des solutions heureuses à ses disciples qui se sont à un certain moment sentis abandonnés par la chance. Véritable avocate des étudiants, Mme Radu est entourée d'une profonde considération de la part de ses collègues et disciples.

Madame la professeur n'accepte pas la froideur d'un refus, elle voit toujours la moitié pleine d'un verre d'eau. L'optimisme et la conviction inamovible dans la victoire du bien sur le mal, sœur et messagère terrestre d'Abel, Zinaida Radu a été une source d'espoir, mais aussi d'inspiration pour tous ceux qui l'entourent, la connaissent, l'aiment.

La noblesse spirituelle de Zinaida Radu est un trésor inestimable, qui, multipliée par la capacité énorme de travail, nous a tous illuminés dans nos carrières.

Française-Française jusqu'aux bouts de ses ongles par sa manière d'être,

Femme-Femme dans la finesse de ses jugements, Intelligente-Intelligente par cette sagesse de prendre les choses comme elles viennent,

Maman-Maman dans son amour gratuit pour les étudiants et la condition assumée de «mère de tout le monde»,

Droite-Droite dans son élan de défendre la justesse, Madame Zinaida Radu est un exemple à suivre pour nous tous.

Si on pouvait associer la couleur à une personne, la couleur de Ma Professeur serait lilas.

Si on pouvait associer une danse à une personne, la danse de Ma Professeur serait le tango.

Si on pouvait associer un parfum à une personne, Ma Professeur sentirait la fraîcheur boisée du matin.

Si on pouvait associer une beauté à une personne, la beauté de Ma Professeur serait celle de Madonne de Raphaël.

Si on pouvait associer un geste à une personne, le geste de Ma Professeur ressemblerait à celui du semeur.

Si on pouvait associer une prophétie à une personne, la prophétie de Ma Professeur serait «Aime ton prochain».

Si on pouvait associer un endroit à une personne, l'endroit de Ma Professeur serait le bureau de travail.

Si on pouvait associer un mot magique à une personne, le mot magique de ma professeur serait NOBLESSE.

Chère collègue, notre distinguée professeur, joyeux anniversaire ! Que Dieu vous protège dans toutes vos démarches au profit de la jeune génération, que l'inspiration et l'optimisme se déversent abondamment sur vos disciples ! Recevez nos humbles révérences pour la plus précieuse leçon que vous avez jamais faite - la leçon de la vie, leçon qui nous a marqués, formés et lancés. Vivat Academia, vivant Profesores !

Ana GUTU
dr., professeur universitaire,
premier vice-recteur, ULIM

UMANISMUL ȘI PEDAGOGIA ÎMPOTRIVA VÂRSTEI

În speranța că evenimentul așteptat de doamna Zinaida Radu, de discipolii și de prietenii ei este unul de excepție, urăm pe această cale succesul deplin al împlinirilor în numele nobilelor scopuri, realizate și cuprinse în perioada anilor 1955-2008. Accentuăm anume această perioadă, căci ea coincide cu escaladarea Everestului pedagogic.

În anul 1955 se înscrie la universitatea nordică bălțeană (pe atunci Institutul Pedagogic "Aleco Russo"), finisează studiile con brio și în anul 1960 începe adevărata muncă în pedagogie, în învățământul superior, în știința filologică.

Putem insista fără pic de reticență asupra faptului axiomatic : d-na Zinaida Radu azi este unul din cei mai străluciți pedagogi romaniști, creator de manuale universitare și școlare, autor al Curriculum-urilor universitare, diferitor cicluri de învățământ. A avut marele noroc să învețe la început, la profesorii universitari de excepție, cum sunt și au fost: Lidia Novac, Liudmila Bușutean, Stepanida și Alexandru Biletor, Ion Evtușenco, Anton Zencenco, Eva Gleibman, Vladimir Macarov, Larisa Dașina. Doamna Radu azi este contemporanul sec. XXI prin iubire și muncă, prin perseverență și zel. Așa cum nu credem că am greși, dacă am spune că nemurirea unei limbi ține de poezi, tot așa putem confirma că tinerețea d-nei Radu, ține de studenți, de viață și interesele lor.

Dacă cineva m-ar ruga să găsesc motto-ul cel mai aproape de caracterul acestei doamne, apoi cert că el ar fi cam acesta : "Toate acțiunile trebuie să izvorască din iubire ". Este o fire iubitoare de viață, de studenți, de flori, de natură, de catedră, foarte harnică și grijulie în ceea ce face și ce spune, perseverență, sociabilă, prietenoasă. Dacă ți-ai pune scopul de a defini în profunzime creștinismul și tot ce ține de el, apoi ar fi bine s-o cunoști pe dna Radu - creștină, o doamnă deosebit de educată în spiritul religiei noastre cu rădăcinile sale din casa părintească, din codrii Orheiului.

Zinaida Radu a fost și rămâne o doamnă Profesor Universitar cu harul Domnului, un pilon al universităților moldave. Azi ea muncește la ULIM în funcția de șef Catedră Filologie Franceză. Câte generații de tineri i-a ascultat și i-a prețuit prelegerile la lexicologia Limbii Franceze, la traductologie, câți au beneficiat de sfaturile prețioase pe care le-a oferit tuturor cu dăruire.

Doamna Radu este un creator de cultură filologică, de etică și estetică. A fost mult timp preocupată de manuale școlare. Apoi

au interesat-o teme din terminologia contemporană și din teoria și practica traducerii. Lecțiile D-nei Radu la capitolul "Interpretarea textului" au un statut teoretic și practic demn de invidiat. Atenția ei se deplasează de la mesaj, ca sistem obiectiv de informații posibile, la raportul comunicativ dintre mesaj și receptor. O interesează totul: istoria, sociologia și psihologia, arta comunicării, încotro vrea să meargă și să ajungă studentul modern. Asta și o face să fie mereu așa cum este ea: plină de viață, de viitor, de ascensiune. Nouă nu ne rămâne decât să exclamăm: Bună dimineața tinerețe, bună dimineața Dna Radu !

Ion MANOLI,
dr. habilitat, profesor universitar ULIM

ZINAIDA RADU: FIDELITATEA TRADUCERII ȘI TRADUCEREA FIDELITĂȚII

A încerca să apreciezi propriul profesor e o problemă ontologică, deontologică, metodologică și profesională complicată. Prin definiție, îți este profesor cel care este înaintea ta. În această calitate de profesoară universitară am cunoscut-o pe doamna Zinaida Radu. Cursul de traducere, pe care îl profesă cu multă dăruire, ne convingea că acest compartiment poate fi o aplicație interesantă, importantă, utilă și plăcută a unui cunoscător de limbi străine. Pe atunci traducerea era o disciplină, iar la înalțimile științei de traductologie ea a fost ridicată în activitatea doamnei Zinaida Radu mai ales în perioada activității la ULIM, unde aceasta a devenit o specializare a Facultății Limbi Străine și Științe ale Comunicării.

Având o specializare de cercetare în lexicologie, doamna Zinaida Radu a fost printre acei, pentru care traducerea a devenit nu doar o temă de suflet, dar care i-au dat traducerii o poziționare conceptuală și sistemică serioasă la Facultățile de Limbi Străine de la USM, Universitatea Pedagogică « Ion Creangă » și, desigur, ULIM.

Domnia Sa și-a pus competențele lingvistice și la baza celor de traducere. Ea să personifică parcursul de la traducerea tehnică, bazată pe aspectele formale, la cea hermeneutică care are ca finalitate accederea la sensul și unicitatea textului. Profesorul Zinaida Radu ne-a învățat modele și strategii ale traducerii, ne-a

argumentat dificultatea de a defini raportul sens/ referent, organizarea semantică/ organizarea formală, implicit/explicit etc. Ne-a demonstrat modificarea structurilor la traducerea dintr-o limbă în alta, armonizarea contextelor lingvistice și extralingvistice diferite, consistența și importanța variantelor traducerii. Ne-a vorbit foarte sincer despre statutul și riscurile posturii de traducător, dar mai presus decât toate că traducerea este un destin, care se situează între știință și artă.

A știut să facă din colectiv un spațiu de relații echilibrate, unde fiecare aduce și completează interesele profesionale. A deschis larg sufletul său pentru această vocație. Maniera sa de a întreba, de a provoca, de a incita și de a insista este deosebită, avînd un strat de profunzime, delicatețe și subînțeles, ca la un adevărat filolog, mesajul căruia mai trebuie decodat. Promotor al idealurilor pedagogice care urmărește orizontul armonizării noilor metodologii și valorizarea tuturor practicilor langajiere, a competențelor globale și celor specifice, Șeful de Catedră Filologie Franceză de la ULIM, dna Zinaida Radu, întrunește toate condițiile unui șef de colectiv.

Doamna Zinaida Radu este intelectualul curios care nu poate trece indiferent pe lângă o carte, chiar dacă știe că timpul nu-i va permite întotdeauna să se răsfețe din ea. Se interesează de orice noutate în domeniul ei, dar și de cele conexe. Bunurile simbolice, chiar dacă nu s-au transformat în bunuri materiale, ca la un intelectual basarabean, o mențin în aria intereselor științifice și metodice. Cu un temperament intrepid absolut tineresc consideră că totul este încă înaintea și încă multe se pot face. Atașarea de profesie este, în rețeta intelectuală a doamnei Zinaida Radu, o formă de rezistență în fața greutăților și a timpului omnivor.

Precum textul se înscrie într-o situație-intenție, la fel este și destinul unui filolog. Cu acest angajament pentru traducere, reflexia deschisă și fidelitatea profesiei și colegilor săi, doamna Zinaida Radu aduce în toate colectivele, în care a evoluat cu succes, nota sa de originalitate.

Elena PRUS,
prof. univ., dr. hab.,
directorul Institutului de Cercetări Filologice
și Interculturale, ULIM

ZINAIDA RADU – OM CU SUFLET MARE

Pe Doamna Zinaida Cujbă-Radu o cunosc încă din timpul studenției la Institutul Pedagogic de Stat “Alecu Russo”, din orașul Bălți, Republica Moldova. Apoi am lucrat cu Dumneaei la aceeași Universitate, e drept, la diferite catedre, dar colaboram activ.

În cele din urmă ne-a fost dat să ne întâlnim la Mensk, Republica Belarusi, când ne făceam studiile la Doctorantură.

Revenind în Moldova, am avut și am fericirea de a lucra cu Doamna Zinaida Radu la aceeași Universitate.

Îmi face o deosebită plăcere să-i aduc un mesaj de felicitare Șefei de Catedră Filologie Franceză, ULIM, în legătură cu aniversarea sa. Este o plăcere deosebită din punct de vedere profesional de a lucra cu Dumneaei. Cu înțelepciunea de a spune un cuvânt de bine în situațiile necesare, Domnia sa schimbă o atmosfera de tensiune cu o glumă, cu o vorbă de încurajare și sprijin. Știe să păstreze prietenia, apreciind-o drept o valoare incontestabilă. Energia pe care o emană, diplomația, îngăduința sa, te fac să o respecti mult. Este deschisă în relațiile cu prietenii, dar și cu studenții, colegii de serviciu. Știe să te asculte și să te ajute nelimitat.

Prin activitatea sa fructuoasă în domeniul limbilor romanice, în special cea a filologiei franceze, Dumneaei s-a manifestat ca un bun pedagog, coleg, autor de materiale didactice, savant, care a adus și aduce o contribuție considerabilă la pregătirea cadrelor în domeniile de profil. Îi doresc mulți ani, să fii tot atât de demnă și energică încă mulți ani înainte.

Sa Vă dea Domnul sănătate, mulți ani și realizări noi !

Zinaida CAMENEVA,
dr., conferențiar universitar, ULIM
șef Catedră Filologie Engleză și Germană

MEREU VISĂTOARE ȘI ÎNARIPATĂ ...

Pe la sfârșitul lunii octombrie, când toamna lasă pe dealuri covoare de frunze galbene și roșii, iar norii de argint trec în valuri, și păsările migratoare zboară spre țările îndepărtate, dna Zinaida Radu, doctor în filologie, conferențiar, șef Catedră Filologie Franceză, își sărbătorește un jubileu frumos. Este o sărbătoare ce ne face pe noi, toți cei care o cunosc pe jubiliară, să fim mai buni, mai plini de dragoste. Este o zi ce ne duce spre Tărâmul Amintirilor.

Henri-Benjamin de Rebecque Constant, Évariste Galois, Alexandre Bizet, Eugen Constant, Annie Girardot și dna Zinaida Radu. Ce îi unește pe aceste personalități? Toți, fie prin origine, fie prin pasiune, sunt legați de Franța și civilizația franceză. Oare nu este o co-relație divină?

Îmi amintesc, că pe la începutul carierei mele la ULIM, am observat o doamnă micuță de statură, cu ochi vioi și sinceri. Era asemenea unui înger, care mergea pe culoarul Facultății Limbi Străine, zâmbind și vorbind ba în limba română, ba în franceză. Atât de mult m-a impresionat, că m-am întrebat: „Cine este această Doamnă cu aură discretă?”. Un pic mai târziu am avut o plăcere deosebită să o cunosc, în sfârșit, pe misterioasă Doamnă, care treptat a devenit mentorul, dascălul meu.

Când scriu despre d-na Z. Radu, îmi vin în gând câteva cuvinte, ce o caracterizează pe deplin: *dinamismul* și *independența*. Și atâ? Nici pe departe ... Dar puterea magnetică, care o face pe dna Z. Radu deosebit de seducătoare și îi oferă un farmec cuceritor?! O privești pe dna Radu și, deodată, îi vezi zâmbetul cald, ce se îmbină armonios cu strălucirea ochilor – oglinda sufletului, suflet pur ca apa cristalină, sufletul unui PROFESOR.

Dna Zinaida Radu este acel tip de profesor, care face ca lucrurile dificile să pară ușoare. „Ascultă-ți sentimentele! Ascultă-ți gândurile cele mai înalte! Ascultă-ți experiența!” - iată motto-ul activității cotidiene a dnei Z. Radu – profesor și om de o erudiție de invidiat. Poate anume această sinteză de experiență, înțelepciune și bunătate sufletească, împletite cu un bogat potențial profesional, oferă personalității distinsei Doamne Z. Radu și mai multă valoare, ceea ce constituie un izvor nesecat de respect din partea tuturor colegilor și a membrilor Catedrei Filologie Franceză, pe care o conduce de mai mulți ani.

Ca șef catedră dna Z. Radu este persoana care întrunește un număr de calități foarte potrivite pentru aceasta funcție: inteligență,

luciditate, spirit de organizare, perfecționism, perseverență, răbdare, o intuiție excepțională și dorința irezistibilă de a progresa și a se perfecționa. În plus, prin ținuta și comportamentul său dna Z. Radu inspiră foarte mult respect, iar simțul ei pentru ordine, disciplină și exactitate m-au fascinat mereu. Toate acestea aspecte au contribuit la statornicirea imaginii dnei Zinaida Radu ca savant în domeniul filologiei romanice.

Se zice, că o școală în care profesorul nu învață și el este o absurditate. Ingeniozitatea și perfecționismul dnei Z.Radu permanent o direcționează spre noi invenții și descoperiri în domeniul lexicologiei limbii franceze. Participanta activă la conferințe, simpozioane, mese rotunde de talie națională și internațională, ce au loc atât în Republica Moldova, cât și peste hotarele ei, având drept interes profesional tot ce este legat de limba și civilizația franceză, dna Z. Radu mereu ne captivează atenția cu rezultatele cercetărilor sale bogate și bine concluzionate în domeniul limbii lui V.Hugo, H. de Balzac etc.

Autorul acestei meditații a avut o plăcere deosebită de a face cunoștință cu distinsa dnă Zinaida Radu în cadrul lucrărilor sesiunii științifice anuale a cadrelor didactice ULIM Symposia Profesorum 2001”. Multstimată Doamna era moderatorul secției „Terminologie și limbaje specializate”. Din acest moment dna Z. Radu a devenit pentru mine, ca și pentru mulți studenți, doctoranzi și masteranzi, un dascăl, o persoană indispensabilă în procesul de cercetare lingvistică.

Foarte multe cărți, manuale, culegeri, elaborări în domeniul limbii franceze, publicate la universitatea noastră (precum și la alte instituții de studii superioare și medii), poartă amprenta contribuției dnei Zinaida Radu: fie ca președinte, fie ca membru al colegiului de redacție. Stilul ei științific și pedagogic se simte pretutindeni.

Toată viața distinsei doamne Zinaida Radu – profesor și savant - se desfășoară conform spuselor lui Victor Hugo: „*Chaque enfant qu'on enseigne est un homme qu'on gagne* = Fiecare copil pe care-l instruiam este un om pe care-l câștigăm”. Deși cei, care vin astăzi la orele de limba franceză, nu sunt (sau deja demult nu mai sunt) copii, ei toți mereu rămân pentru distinsa profesoară studenții ei, elevii ei, copiii ei.

Multstimată dna Zinaida Radu ! Astăzi, când orologiul nopții va limita hotarul și cu bătaii scurte va mai trece un an, priviți în geamul vieții și bucurați-vă de tot ce vă oferă ea. Toate trec pentru că trecătoare sunt. Eterne sunt omenia, mărinimia și modestia, calități

cu care v-a înzestrat Dumnezeu. Cu tot respectul și dragostea, Vă doresc ca anii ce urmează să Vă aducă strălucirea și frumusețea stelelor, multă sănătate, bucurie și căldură în suflet, fie că fericirea să dăinuie veșnic în preajma Dumneavoastră !

LA MULȚI ANI !

Inga STOIANOVA,
dr., conf. interim,
șef Catedră Limbi Moderne Aplicate, ULIM

PEDAGOG DE EXCEPȚIE, CU O VOCAȚIE ȘI MĂiestRIE AUTENTICĂ

Fericit e omul care are mulți copii, pe care i-a crescut cu drag, i-a educat și i-a învățat cu multă răbdare, i-a îndrumat să-și aleagă profesia dorită, apoi i-a ajutat să devină gospodari pe la casele lor. Dar nu mai puțin fericit este omul care are mulți frați și surori cu care a copilărit împreună, umblând pe aceleași cărări și jucându-se pe aceiași toloacă, învățând la aceiași școală și ascultând povețele și sfaturile duioase ale părinților iubiți, care i-a îndemnat să învețe bine, căci cartea îi va ajuta în viață să devină oameni buni și să-și capete pâinea cea de toate zilele.

Aceste rânduri se potrivesc de minune bunilor părinți ai doamnei Zinaida Radu, Ana și Ion Cujbă din Voroteș, Orhei, care au dat viață și au educat 12 copii ca 12 flori: frumoși, ascultători, deștepți și iscusiți la fapte și la vorbe. Gospodari harnici și blajini la suflet, erau mândri de copiii lor, care au îmbrățișat diferite profesii: agronomi și ingineri, ziariști, croitori și pedagogi. Printre cei trei pedagogi din familia Cujbă se numără și fiica mai mică Zinaida, căreia destinul i-a hărăzit să devină un profesor universitar de excepție, specialist de limbă franceză de elită din republică.

Despre distinsa doamnă Zinaida Radu aș putea spune multe lucruri frumoase, deoarece am avut norocul să învăț împreună în aceeași școală medie, în aceeași clasă, la aceeași pedagogi talentați care au știut să cultive discipolilor lor dragostea de carte, respectul față de omul învățat, de tot ceea ce e frumos în viață. Într-adevăr, școala pentru copii de după război era un focar de înțelepciune, o a doua casă, unde petreceau aproape tot timpul, deoarece părinții, împovărați de muncile de câmp pentru a le asigura existența,

Încredințau educația și instruirea copiilor pe seama școlii, învățătorilor. Anume datorită ilustrațiilor pedagogi, oameni talentați și devotați copiilor, am acumulat cunoștințe vaste la toate obiectele, prevăzute de programele școlare, precum și deprinderi practice de canto, de declamare, de dansuri, de broderie, de croșetare etc. În școală Zinaida era una din cele mai bune eleve la învățătură și una din cele mai active, participând la toate activitățile extrașcolare: sărbători, concerte, olimpiade, diferite cercuri de poezie, de canto, de dansuri etc. Terminând cu succes școala medie, în același an, împreună cu prietenele sale, devine studentă la unica facultate de Limbi Străine, de pe vremuri, de la Institutul Pedagogic de Stat din orașul Bălți.

La facultate domnișoara Zinaida se evidențiază prin activismul și perseverența ei, dovedindu-le pe toate: să dea cele mai bune răspunsuri la cursurile practice, să scrie cele mai interesante referate la seminare, să compună cele mai frumoase poezii, să spună cele mai hazlii glume etc. Datorită succeselor frumoase la învățătură și promovării imaginii ca una din cele mai bune activiste, a fost invitată să rămână ca tânăr specialist la Catedra Filologie Franceză, unde a activat alături de venerabilii și talentații noștri profesori: Lidia Novac, Larisa Dașina, V. Popandopolo, Eva Gleibman, Emil Haham, Ludmila Bușulean. Începe munca asiduă pentru formarea sa profesională mai întâi la Catedră, apoi la doctorantură în Mensk, Belarusi, unde a efectuat cercetări în domeniul semanticii limbilor romanice (franceze, română, italiană, spaniolă). A elaborat teza de doctor, care a fost analizată și supusă recenzării științifice în Moldova, Belarusi, Rusia. Au apreciat-o înalt pentru investigațiile sale științifice mării savanți: S. Berejan, V. Makarov, G. Gak, E. Bolf, L. Budagov ș.a. A susținut teza de doctor cu succes, revenind în Moldova la soțul ei fidel și răbdător. După susținerea cu succes a tezei de doctor în filologie, tânără specialistă își începe cariera de profesor universitar la Universitatea de Stat din Moldova la Catedra Filologie Franceză. Aici a avut norocul să activeze împreună cu profesorii universitari, savanții romaniști de excepție Grigore Cincilei și Victor Banaru, care au influențat benefic asupra formării sale profesionale.

Interesul științific al doamnei Z. Radu ține de studii comparat al sistemului lexical francez și român, publicând multe articole științifice, materiale didactice, de popularizare.. Pe parcursul anilor s-a manifestat ca autor remarcabil de manuale școlare și universitare, de dicționare bilingve, de elaborări metodice pentru

cursurile de terminologie, lexicologie, traductologie, pe care le-a predat studenților atât la Universitatea de Stat, cât și celor de la Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Toți care o cunosc pe doamna profesoară Zinaida Radu, șef Catedră de Filologie Franceză, doctor în filologie, conferențiar universitar, știu că ea se impune prin inteligență și umanism, prin cumsecădenie și devotament, prin sârguință și înalt profesionalism. Distinsa doamnă Zinaida Radu este o personalitate integră, un profesor de vocație, cu un spirit inovator și intuiție aleasă, dând dovadă de o înaltă autoritate profesională și probitate morală. Pentru merite notorii pe tărâmul învățământului superior la formarea și instruirea specialiștilor de limbă franceză în anul 2007 doamna Zinaida Radu a fost desemnată cu Medalia „Mihai Eminescu”.

Cu prilejul onorabilului jubileu de mare împlinire sufletească, îi doresc distinsei doamne, prietenei de o viață, cu deosebită afecțiune și atașament, cele mai cordiale urări de bine și-i adresez cele mai sincere urări de sănătate, ani mulți și o viață îndelungată plină de succese și bucurii.

Ana MIHALACHE,
dr, conferențiar universitar, ULIM

CEA MAI FRUMOASĂ VÂRSTĂ ESTE VÂRSTA PE CARE OMUL O ARE

Cujbă- nume de familie de boier din Moldova de prin secolele 16-18, Zina - numele unei domnișoare, al unei zîne de la Facultatea de Limbi Străine (franceza) a Institutului Pedagogic din Bălți, azi Universitatea de Stat „Alecu Russo”. În acele timpuri, în anii de studenție, Zina Cujbă, în cadrul diverselor festivități, alina setea studenților cu o vorbă frumoasă, literară, cu poeziile sale foarte reușite.

Mândră, frumoasă, îmbrăcată cu gust, după cum îi stă bine unei zîne, Zina Cujbă, pe care cei de la ULIM o cunosc drept Doamna Zina Radu, devenise pentru noi, studenții, un exemplu, un etalon cum să studiezi, cum să te comporți în societate, cum să-ți iubești neamul.

Cine este Zina Cujbă-Radu?

Zina Cujbă-Radu este Omul, care toată viața a făcut și face carte, studiază opere literare ale neamului nostru, fiind ambasadorul nostru în societatea francofonă. Domnia Sa face „excursii” prin cele mai importante opere literare franceze, culege opere literare de pretutindeni, redându-le cu iscusință discipolilor săi. Este un mare patriot, fapt pentru care societatea îi plătește cu un profund respect.

A făcut cunoștință cu mult stimatul și scumpul meu prieten - Aurel Radu, pe care l-a cucerit cu o mie de calități, în consecință devenind soț și soție.

Dragă Zinaida Cujbă-Radu, în această zi de toamnă frumoasă, Vă felicităm cu prilejul frumosului jubileu, rugându-vă să fiți și în continuare așa cum sunteți. Pentru noi sunteți un model socio-profesional, un mare cercetător științific, un ilustru pedagog, un coleg, un reprezentant al ULIM-ului.

Cu un profund respect față de Zinaida Cujbă-Radu,

**Silvestru MAXIMILIAN,
dr. hab., prof. univ., ULIM**

MULTSTIMATA ȘI IUBITĂ COLEGĂ, ZINAIDA RADU

Îmi fac o datorie de onoare și, totodată, de conștiință, de a vă aduce un călduros omagiu cu ocazia frumoasei aniversări, pe care o rotunjiți în această minunată toamnă.

Cu mulți ani înainte de a face cunoștință personală, știam bine cine este Profesoara Zinaida Radu: știam din lucrările semnate de dumneaei, din participările în cadrul diferitor manifestări științifice, din relatările celor care o cunoșteau nemijlocit. Și iată că mă bucur să pot spune, că în ultimii ani nu numai că am cunoscut-o personal, ci ne-am și împrietenit. Prețuiesc nespus de mult cuvintele ce mi le-a spus dumneaei într-o bună zi cu o sinceritate vădită, că regretă mult că ne-am cunoscut atât de târziu.

Profesoară și cercetătoare neobosită, Doamna Zinaida Radu a publicat lucrări în mai multe domenii ale limbii, mai de preferință fiind lexicologia și lexicografia, semantica, lingvistica generală și cea contrastivă. A adus un ajutor substanțial școlii superioare, susținând mai multe cursuri, dirijând munca de investigație științifică, îndrumând competent și formând generații de specialiști, elaborând

manuale care pun în valoare nu numai patrimoniul, spiritualitatea franceză dar și cea moldavă.

Fire energică, perseverentă, harnică, onestă, corectă, modestă, temerară, omenoasă – iată șirul nici pe departe complet al calităților omenești, inerente Doamnei Zinaida Radu. În momente dificile știe să pună mai presus de orice Adevărul, pe care-l apără cu dârzenie, dar și cu deosebită diplomație.

Departate de a se încheia, destinul uman și profesional al Domniei Voastre așteaptă cu încredere noi realizări, care nu vor întârzia să vină, știindu-vă vitalitatea și forța creatoare.

Mult onorată colegă Zinaida Radu, la acest moment aniversar, rugându-vă să primiți asigurarea prețurii și admirației mele, vă urez sănătate durabilă, nesecate bucurii și împliniri, să vă păstrați elanul tineresc, spre binele râvnit și fericirea pe care o meritați din plin. Mulți ani înainte, pe care să-i trăiți în armonie deplină alături de familie, de colegi, de cei toți dragi inimii Dumneavoastră.

VIVAT, VALEAT, FLOREAT!

Ana VULPE,
conf. universitar,
Catedra Filologie Română, ULIM

UNE LETTRE AU PROFESSEUR

Chère Mme Radu,

J'ai voulu vous écrire une lettre depuis longtemps ; une lettre qui puisse exprimer par ses paroles, ses lettres, ses virgules et ses espaces toute la chaleur et le respect que j'ai pour vous.

Qui suis-je ? Vous qui avez beaucoup réalisé, qui avez parcouru un chemin long par la vie, un chemin plein de succès et de réalisations, vous, qui avez tant de patience pour surmonter tous les obstacles ; vous, qui avez laissé aux étudiants un tas de connaissances et parfois de regrets de ne pas avoir pu en emporter d'avantage.

Vous qui êtes si haut et si loin, moi, qui suis si bas et ici ! Je me demande souvent : Comment une femme a pu acquérir autant de réalisations, a su prendre de la vie tout ce qui est meilleur, beau et subtil, délicat ? Je me demande : Comment vous pouvez rester

si diplomate et indulgente dans ce monde si méchant et dur, mais moderne. D'où avez-vous puisé la patience et le calme avec lequel vous traitez vos collègues et vos étudiants ?

Je voulais écrire tant de belles choses, mais maintenant elles se sont mêlées dans ma tête et je ne peux pas les attraper.

Je finis ma lettre en vous souhaitant mes meilleurs vœux et je veux vous dire qu'il n'y a pas dans le monde entier une femme comme vous.

Lilia STRUGARI,
lector, catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM

RESTEZ TELLE QUE VOUS ETES, MME RADU !

O cunosc pe dna Zinaida Radu din anii studenției noastre. Erau trei prietene: Cujbă, Anghel și Călugăr, pe care noi, mai mici cu un an de studii decât Domniile lor, le admiram, văzându-le pretutindeni împreună. Era o prietenie de invidiat, ce s-a transformat apoi într-o prietenie de viață.

E știut că prietenia adevărată există doar între oameni cu suflet mare, fapt despre care a dat dovadă dna Z. Radu nu numai în prietenie, dar și în toată activitatea sa. Am avut-o în primii ani de lucru ca colegă la catedra de Filologie franceză, Facultatea de Limbi Străine de la Institutul Pedagogic de Stat „A. Russo” din Bălți, apoi domiciliată în Chișinău ne-a onorat mulți ani în funcție de președinte la examenele de licență la Facultatea de Limbi Străine din Bălți, unde Dumneaei a dat dovadă de o înaltă măiestrie de a examina studenții, de obiectivitate în aprecierea cunoștințelor, manifestând un comportament frumos atât față de studenți, cât și față de membrii comisiei de licență.

Puterea lui Dumnezeu e mare și El te ajută ca să-i întâlnești pe oamenii dragi, scumpi sufletului și multstimați. Peste mulți ani destinul m-a adus la ULIM, unde o am ca șef de catedră pe dna Z. Radu, fapt de care sunt foarte mulțumită.

Dna Zinaida Radu e o personalitate cu totul aparte. Dumneaei are un fel al său de a vorbi și discuta cu membrii catedrei, de a soluționa toate problemele cu raționament. Domnia sa știe să-și apropie discipolii cu mult tact și bunăvoință, cu indulgență și atașament matern.

Realizările științifice ale doamnei Z. Radu în domeniul lexico-semanticii limbii franceze sunt binecunoscute și recunoscute. Ele problematizează, sistematizează și scot la iveală noi subiecte și teme ce urmează a fi cercetate.

Multstimată Doamnă Profesoară și șef de catedră!

La onorabila vârstă pe care o sărbătorim astăzi Vă doresc multă sănătate, prosperitate, caracter în promovarea în continuare a adevăratelor valori științifice și spirituale.

Vă admirăm, Vă iubim, Vă respectăm și ne mândrim că Vă avem ca șef catedră.

Să ne trăiți mulți ani fericiți!

Zinovia ZUBCU,
doct., conf. univ.,
Catedra Filologie Franceză, ULIM

DE ZIUA INCONFUNDABILEI DOAMNE ZINAIDA RADU

Nutresc un sentiment aparte pentru multstimata omagiată D-na Z. Radu, mai întâi de toate, fiindcă este unul din profesorii mei care mi-a dăscălit începuturile profesionale. Și fiindcă de atunci s-au perindat ceva ani, iar soarta a dorit să facem și o bună bucată de drum împreună pe tărîmul pedagogic, mă consider în drept să spun și eu un cuvânt cu prilejul frumoasei aniversări de 70 de ani, pe care i-o dăruiește octombrie 2008.

Frumoasă la chip și la suflet, savant talentat, profesor model mereu în căutarea noului și a performanței – așa am știut-o mereu pe neobosita profesoară care n-a încetat niciodată să contribuie prin propriul exemplu la formarea generației tinere, semănînd lumină și căldură prin felul ei de a fi. Multe din gesturile, faptele, atitudinile D-ei, m-au emoționat profund și rămîn să fie o sursă de delectare estetică, un mesaj codificat de înțelepciune, dar, mai ales, o vie mărturie de profund umanism, trăsătură, pe care eu, cel puțin, i-o găsesc esențială. D-na Radu are un mare talent de a descoperi și a pune în valoare tot ce e bun și frumos atât în lucrurile mari cît și în cele mărunte. De multe ori am păcătuit socotind că dă dovadă de o bunătate exagerată, dar aveam să realizez cu timpul că, de fapt, în aceasta rezidă forța diplomației sale. Este un fel de compromis pe care-l adoptă cu ușurință în numele Omeniei pentru a păstra

armonia din relația cu cei din jur. Această trăsătură cît și marea responsabilitate pentru tot ce face, au plasat-o mereu în cohorta cîștigătorilor, aducându-i succesul pe care l-a trăit întotdeauna cu modestie.

Ca oricare alt muritor de rînd a avut neîmplinirile și eșecurile sale, dar care nu i-au corupt cumsecădenia și seninătatea. A fost și este omul integru, deschis pentru comunicare, colaborare, omul pozitiv, care construiește fără să distrugă, dă fără ca să ceară să fie răsplătit. Dragostea de viață, dragostea de oameni, sunt dominantele sale existențiale și mulți sunt cei care o apreciază și o iubesc.

Sunt nenumărate momentele de neuitat pe care mi le-a oferit și aș dori să evoc doar un singur gest atît de simplu, dar atît de măreț prin forța-i edificatoare și care merită să fie cunoscut de toată lumea, fiindcă nu prea mulți ar fi capabili să-l facă, dar, mai ales, pentru a dovedi că mesajul meu nu este unul exagerat de emoții și că superlativele care apar la tot pasul sunt bine meritare.

...În glasta din biroul Dumneaei înflorise în plină iarnă un amarilis. Și cum numai s-a desfăcut prima floare, D-na Radu l-a adus și l-a pus pe masa de la catedră spunînd : « Să ne bucurăm, fraților, cu toții de această frumusețe ! ». Spontan, sincer, fără gesturi teatrale. Așa precum obișnuiește să le facă pe toate, așa precum îi este firea: altruistă, mărinimoasă, adevărat ambasador al Frumosului și al Omeniei, moment pentru care mă închin în fața D-ei și-i mulțumesc.

Mă bucur că pot să fiu alături de ea și-i doresc din toată inima mulți, mulți ani înainte alături de cei dragi, sănătate și prosperitate continuă. Să ne trăiți!

Cu cel mai profund respect,

Svetlana BORDIAN,
lector superior, Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM

IMAGINEA PROFESORULUI IDEAL

În Dicționarul explicativ al limbii române, termenul de profesor este definit ca persoana ce predă ceva unui alt om, cel ce învață pe altul, după propriile cunoștințe și capacități. Foarte mulți, trecuți prin vâltoarea sorții, afirmă cu toată certitudinea că există două tipuri de profesori: cei instruiți care te ghidează spre meseria

aleasă și însăși viața, singurul profesor care nu iartă nimic, dar ale cărei învățăminte își lasă întotdeauna amprenta în suflet. Cred că am putea creiona și un al treilea tip de profesor, cel întruchipat de distinsa Doamnă, Mama catedrei de Filologie Franceză și Spaniolă a Facultății Limbi Străine de la ULIM, Zinaida Radu. Este profesorul exemplar prin felul ei de a fi și de a interpreta lucrurile, cea care s-a închinat și continuă să se închine Cărții dar și cea care, ca nimeni altul, are școala Vieții. Este Femeia care nu se lasă învinsă în fața obstacolelor, Filologul care studiază mereu « le crayon à la main », expresie care îi aparține și pe care sunt sigur că a reținut-o fiecare din studenții ce au avut marele noroc de a sorbi din cursurile teoretice și practice prezentate cu atâta ardoare, blândețe dar și profesionalism înăscut. În postura sa de șef catedră, Dna Z.Radu este, în primul rând, un formator de oameni, personalități și implicit un moderator al societății. Cercetările în care s-a lansat sunt legate de lexicologie, lexicografie, textologie, terminologie, traductologie, didactică, semiotică și hermeneutică, dar țin să menționez că dânsa nu s-a oprit doar la aceste domenii predilecte. Orice carte, orice articol științific este pentru ea o mare bucurie, o nouă descoperire, un nou grăunte ce dă naștere unei noi idei. Din fericire fac parte și eu din studenții ulimiști, discipoli ai omagiatei, care prin intermediul tainelor spirituale combinate cu talent, măiestrie și dragoste de pedagog, taine inculcate de scumpa profesoara Zinaida Radu, astăzi colegă de breaslă, am ajuns să îmbrățișez același traseu dificil dar în același timp atât de sublim.

Avem cu toții un exemplu demn de urmat, imaginea unui profesor ideal, persoana care seamănă în studenți dar și în prieteni, colegi nu numai cunoștințe, dar și competențe atitudinale față de universitate, față de oameni și lumea înconjurătoare. Am fost mereu încântat de optimismul, modestia și diplomația acestei Doamne. Este Omul care nu descurajează niciodată pe nimeni, Femeia care știe să străbată bariere și să rămână puternică, frumoasă la chip și la suflet, mărinimoasă și unică prin maniera sa de a construi ecuația vieții.

Multstimată Doamnă, permiteți-mi să Vă îmbrățișez din adâncul inimii, să Vă mulțumesc pentru tot ceea ce faceți pentru noi, cei pe care ne ocrotiți sub aripile Dumneavoastră. Să ne trăiți mulți ani și să ne bucurați cu prezența, sfaturile și noile Dvs. descoperiri în domeniul limbii franceze. Fiți și în continuare acel Lexicolog de excepție și acel Lexicograf care știe să decodeze cu brio atât problemele didactice și științifice cât și interiorul ființei umane. Multă sănătate, realizări cât mai frumoase și paza Celui de Sus pe care o

meritați cu adevărat drept răsplată pentru binele și căldura emanată tuturor.

Ghenadie RÂBACOV,
lector drd., Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM

SUFLET MĂRINIMOS ȘI SPIRIT CONCILIATOR...

Nu știu cum s-ar defini norocul... Atunci când simți mâna Domnului pusă pe creștet, când destinul te avantajează în toate, când câștigi un milion la loterie. Sau poate când ai parte de părinți, frați, surori, rude apropiate. Sau poate atunci când te bucuri de prieteni, colegi, care îți stau mereu în preajmă... Cu siguranță, acesta este marele noroc. Dar sunt la fel de sigur că atunci când Domnul îți trimite în calea ta un **Profesor cu suflet mare**, care poate să-ți devină și tată și mamă, și prieten și coleg, nu poți să negi că și acesta este un ditamai noroc. Trebuie să recunosc cu toată franchețea că fac parte din cei norocoși, deoarece am avut parte de părinți, frați, prieteni, colegi, dar și de mari profesori, ca Victor Banaru, Grigore Cincilei, Petru Roșca, Alexandra Macarov, Lidia Varzaru, Anatol Lența ș.a.

Un rol aparte îi revine în această pleiadă omagiatei Doamne **Zinaida Radu**, doctor conferențiar, șef catedră, formatoare a mii de specialiști în domeniul filologiei și culturii franceze. Acest sentiment deosebit este motivat în primul rând de faptul că inserția mea în circuitul universitar, ca și cea a oricărui tânăr venit de la țară, nu putea să urmeze doar cărării netede și a avut nevoie la momentul potrivit de o mână de tutore, acea mână a lui Dumnezeu, ca sa-mi permită să acced cu destulă încurajare și ascensiune progresivă la valorile perene ale științei și culturii universale, în special franceze și francofone. Altminteri spus, atât pentru mine, cât și pentru mulți dintre colegii mei, dna omagiată a fost și va rămâne **Profesorul potrivit la locul potrivit**, or, în meseria noastră, zic aceasta acum când timp de 22 de ani am reușit si eu să gust din mărunțelul dulce-amăruș al celei mai nobile dintre profesii, este foarte important ca profesorul, dezinteresat și fără a se zgârci, să ghideze discipolii la timp și cu un sfat binevenit pe drumul care îi așteaptă. Îmi stăruie și acum în minte fraza de încurajare de la anul întâi a doamnei Diriginte: *Ionele, Universitatea are nevoie de băieți cumsecade și viitori profesori, ce*

nu numai că m-a marcat, dar m-a și provocat să îndrăznesc să cuceresc acest podium al destinului profesoral. Înconjurat de formatori și mentori la fel de primitori și amiabili, am urmat sfatul dnei **Radu**, ulterior reiterat și de marii mei profesori V.Banaru și Gr.Cincilei, cărora le voi rămîne mereu recunoscători.

Meseria de profesor, mai ales cea a profesorului de limbi străine cu sistem intensiv de învățare, cere în permanență mari sacrificii, dar și nevoia de a demonstra multiple calități profesionale și umane. Distinsa și omagiata doamnă **Zinaida Radu** a fost dotată de la Dumnezeu cu calități care o onorează: *onestitate, corectitudine, bonomie, responsabilitate, punctualitate, profesionalism* și multe altele, pe care le-a dovedit fie ca profesor, fie în postură de șef catedră, fie în calitate de coleg în diferite echipe de examinare finală, de formare continuă aici și peste hotare, de elaborare a curriculei și a manualelor școlare, de evaluare a manualelor etc. Acest spectru bogat de calități nu mă poate scuti de a-mi permite să pun în evidență încă sau mai ales două alte calități sustitrate – *sufletul mărinimos și spiritul conciliator*. Or, în condițiile de astăzi de natură postmodernistă, aceste calități chiar par a fi deficitare. Omagiata Doamnă, însă, a reușit pe parcursul întregii sale activități să mențină acest suflet mare și săritor la nevoie pentru orice circumstanță, pentru orice coleg sau discipol, la bine și la rău, ceea ce a condus la crearea unei ambianțe colegiale și benefice tuturor celor din jur. Mărinimia a mers la braț cu spiritul conciliator de care au profitat în sensul bun al cuvîntului partenerii de situații problematice cu care a știut să conlucreze efectiv și fără multă zarvă atât la nivel preuniversitar, cât și universitar, fapt ce constituie mai mult decât o calitate, e vorba de un talent sau de o vocație.

În ce mă privește, am avut plăcerea să descopăr și să savurez din plinul acestor calități încă de pe banca studentescă, atunci cînd rugam să plec cu cîteva minute mai devreme de la orele de informare politică la Facultatea Artelor Frumoase pentru deliciul dansurilor populare, sau cînd trebuia să negociez prezentarea tezei de an și de licență și multe altele. În perioada colegială deja, la Catedra Filologia Franceză, dna Radu a reprezentat suflul de conciliere în situațiile uneori tensionate, ignorând marile vicii ale neamului sau, vorba poetului Grigore Vieru, cei trei P: pizma, pâra și poclonul. Recunosc cu toată sinceritatea, că încerc să-mi construiesc modelul meu de profesor, împrumutînd și astfel de calități de la directorii mei de conștiință.

Chiar dacă astăzi destinele ne-au postat șefi de catedre cu același profil filologic, țin să afirm că rămân discipol pentru totdeauna, pregătit pentru a asculta ***sfaturi înțelepte de la o profesoară înțeleaptă.***

Mult stimată doamnă profesoară **Zinaida Radu**, dragă colegă, cu ocazia frumoasei aniversări, Vă aduc din partea modestei mele persoane, dar totodată și din partea distinsului colectiv al Catedrei Filologia Franceză „Gr. Cincilei” a Universității de Stat din Moldova, cele mai sincere urări de sănătate și prosperitate, iar cei care Vă înconjoară să Vă bucure doar cu realizări frumoase.

LA MULȚI ANI ! VIVAT! CRESCAT! FLOREAT!

Ion GUȚU
Dr. conferențair, Șef catedră, USM

UN SAVANT ȘI PEDAGOG DE VOCAȚIE

Am cunoscut-o pe distinsa doamnă Zinaida Radu în frumoasa toamnă a anului 1971, când reveniserăm la Alma Mater după ce terminaserăm studiile la doctorantura de la Institutul Pedagogic de Limbi Străine “Moris Torez” de la Moscova. Era o toamnă cu adevărat de aur în acel octombrie jubiliar, când Universitatea noastră consemna un sfert de veac de la fondare. Domnea o adevărată forfotă organizatorică a festivalului, prilejuit de această aniversare. Cei de la partid și syndicate nu-și vedeau capul de treburi, umblând vajnici, autoritari și provocau în jur o atmosferă mai mult de nervozitate, decât una jubiliară, ținându-i pe toți în suspans și alertă, pe șefii mai mici și de regulă nepărtinitori, printre care - și Zinaida Radu, tânără și proaspătă șefă de Catedră Filologie Franceză. Ea își susținuse tot în acel an jubiliar teza de doctor în filologie și fusese numită în funcție de șef catedră în urma transferului dlui Grigore Cincilei în calitate de colaborator științific superior (pentru a-și finisa și perfectă teza de doctor habilitat în filologie). Îmi amintesc că în acel acea atmosferă de pregătire a festivităților jubiliare cineva din înaltul for partinic al facultății, făcând prea mult exces de zel, o etichetase pe tânăra șefă de catedră cu calificativul de baroneasă. Eu, care în aceeași

toamnă jubiliară, la fel fusesem numit de către rectorat în funcția de șef al Catedrei de Filologie Spaniolă, o încurajasem pe doamna Z. Radu să nu se decepționeze că un astfel de calificativ. “Baroneasă” nu era tocmai cel mai rău și venea mai mult din răutate și chiar invidie, adică, din partea unui lider de partid, care nu prea agreea catedra de profil romanic și care declara că noi (tinerii șefi de catedră) încă umblam pe sub masă când dumneai era deja membru de partid...

Or, în pofida vizitatorilor și atmosferelor de acest gen, doamna Z. Radu a mers înainte și nu și-a pierdut firea și curajul, chiar și atunci, când prin “concursul” și la inițiativa aceluiași lideri partinici a fost destituită din postul de șef catedră (probabil din cauza excesului de principialitate și de nesupușenie liderilor de partid).

Și-a continuat calea aleasă, urmându-și profesia îndrăgită de profesor de limbă franceză, și continuându-și totodată și activitatea științifică.

Sfera intereselor științifice ale omagiatei este largă și de perspectivă, îmbrățișând cele mai diverse domenii și compartimente ale științei lingvistice: traductologia, semantica verbului romanic, probleme de lingvistică comparată și lexicografie franceză și română etc. Doamna Radu a acumulat o vastă și bogată experiență în domeniul didacticii. Astfel, pe lângă cele mai mult de 150 de publicații științifice, doamna Zinaida Radu a alcătuit și a editat 3 manuale de limbă franceză pentru învățământul universitar și preuniversitar. A participat activ la elaborarea și editarea curriculum-urilor școlare pentru toate ciclurile de învățământ – primar, gimnazial și liceal.

În această frumoasă toamnă de aur, toamnă jubiliară și a împlinirilor, doresc distinsei doamne Z.Radu noi realizări și fericite în viața-i familială, alături de bunul și înțeleptul ei soț Aurel, și mulți, mulți ani înainte.

Crescat! Vivat! Floreat!

Ion DUMBRĂVEANU,
dr. hab în filologie romanică,
profesor universitar, USM

DOI FRAȚI UNEI PROFESOARE ...

*Zile, zile
Trec pe rând ...*

Pe măsură ce avansăm în timp, tot mai des revenim la cele trăite anterior, tot mai tulburătoare și mai emoționante devin amintirile despre zilele trecute, despre cei dragi rămași în urmă, tot mai intensive și mai prețioase devin clipele de retrăire prin prezent ale momentelor de neuitat. Dispare încetul cu încetul ceea ce este efemer, deșert și tranzitoriu. Constatăm tot mai des, că au pierdut din intensitatea lor necazurile de cândva, dificultățile materiale, eșecurile uneori usturătoare de moment; inima și cugetul zăbovesc în repetate rânduri asupra a ceea ce era luminos, inedit și radios.

Pentru bălțenii, care au absolvit prin anii 1960-1970 Institutul Pedagogic de Stat (astăzi Universitatea de Stat) "Alecu Russo", Facultatea de Limbi Străine, anii de studenție ocupă un loc aparte în viața noastră. Crescuți în marea noastră majoritate într-un mediu rural, noi veneam pentru prima dată într-un oraș mare, la cea mai mare instituție de învățământ superior din nordul Basarabiei. Veneam într-o altă lume, în lumea străzilor asfaltate și luminate până destul de târziu, a caselor cu câteva etaje, a troleibuzelor... Păstram simțirea, vorbele și chiar gesturile evident rustice; mai mult intuitiv căutam, cu puținele și fragedele noastre puteri adolescente, să pătrundem în tainele frumosului, a noului, a inefabilului.

Și iată foarte degrabă, am realizat în plină măsură cât de mult am fost favorizați de Preaputernicul, noi cei de la Limbi Străine, secția Limbă Franceză: aveam în calitate de mentori și de profesori pe Benedict Popandopolo, Ștefania și Alexandru Biletov, Eva Gleibman, L. Novac, L. Bușulean, persoane de o probitate exemplară, excepționali știutori de carte, frumoși la chip și la suflet, care ne-au deschis largi perspective în studierea limbii franceze prin frumusețea frazei lui G. Flaubert, prin eleganța textului descriptiv al lui G. de Maupassant, prin profunzimea denominativă și expresivă a cuvintelor lui H. de Balzac, prin melodica versului lui Ch. Baudelaire. Profesorii bălțeni, ambianța sentimentală și intelectuală pe care ei o crease la Facultate, ne-au modelat sufletele și felul nostru de gândire, ne-au cizelat și corectat vorbirea și viziunea despre lume, despre ce e bine și ce e rău.

Printre acești profesori de elită din anii 1960-1965 se afla și domnișoara profesoară Zinovia Cujbă (ulterior, cu voința Celui de Sus, Radu), care absolvise de curând Facultatea noastră. Nu voi uita

niciodată prima ei oră de *Conversation* cu studenții anului V. Când ușa sălii în care ne aflam s-a deschis, am văzut o tânără zveltă, elegantă, cu o coafură simplă, dar reușit acomodată. Ne-a privit senin și încurajator, ne-a spus un „*Bonjour, camarades!*” cam timid, dar mângâietor, pronunțat cu un R rulat, care aducea vorbelor un șarm aparte de fermecătoare pronunție franțuzească. O priveam și întrebările îmi veneau una după alta:

- Doamne Dumnezeul meu, oare o profesoară de Institut poate fi atât de tânără? Și chiar să cunoască tot atât de bine limba franceză ca și Ludmila Fiodorovna (neuitata doamnă L. Bușuleanu ne-a fost profesorul de bază timp de cinci ani)? Cum se va descurca tânăra profesoară cu noi, cei din anul V, care am făcut deja practica pedagogică de un an de zile și avem cunoștințe despre predarea limbii franceze.?

Îi urmăream vorbele, îmi ascultam gândurile...

Încetul cu încetul am fost cucerit de subiect. De felul de a fi dezghiocat, analizat, de tânăra profesoară. I-am intuit gusturile rafinate când vorbea despre frumusețea și bogăția muzeelor din Paris (fără să fi fost încă acolo!!!), despre forța de expresie a scrisului francez, despre măreția Turnului Eiffel sau sfințenia Catedralei Notre-Dame. Și dacă pentru noi aceste mostre ale culturii universale și-au găsit chiar de atunci locul cuvenit în sufletul nostru, apoi aceasta o datorăm și profesoarei noastre de atunci, kolegei noastre de astăzi: doamnei Zinovia Radu.

Alte crâmpie ne vin în memorie...

- Să știți că, studiind asiduu limba franceză, o să reușiți să învățați mai ușor și mai profund limba noastră, - spunea doamna Z. Radu studenților de la Facultatea de Litere, celor care aveau limba franceză drept a doua specialitate, - deoarece lexicul limbii noastre, multe din structurile ei gramaticale din clișeele de vorbire sunt identice, dar în același timp trezesc curiozitatea de a căuta și specificul ei aparte.

Așa vorbea viitorul doctor în filologie, cunoscutul și apreciatul autor de manuale pentru școala medie, specialistul de referință în domeniul lexicologiei și semasiologiei limbilor romanice.

... Au trecut de atunci ani și ani. Au rămas mult în urmă octorantura (aspirantura) la Institutul de Limbi Străine din Mensk (Belarus), în timpul căreia profesorul romanist-românofil Vladimir Makarov și regretata profesoară Lidia Novac au pus bazele unei teze de doctorat a viitorului conferențiar universitar Z. Radu; au rămas în urmă multiplele simpozioane naționale și internaționale la care

cercetătorul Z. Radu și-a împărtășit "pășul teoretic". Astăzi profesorii de la ULM profită din plin de verva, competența și erudiția șefului de Catedră Filologie Franceză Z. Radu, care reușește să se consacre plenar scumpei, dar inevitabilei noastre rutine de profesor universitar.

...Da, anii au trecut... Dar inima rămâne aceeași. Poate mai receptivă, mai înțeleaptă, mai vulnerabilă. Ochii, poate au pierdut puțin din flacăra tinerească, dar privirea lor a devenit mai profundă, mai blândă, mai înțelegătoare, iar

*Pe părul negru, mătășos
A nins cu flori de vișin albe...*

Ne este greu să încheiem aceste câteva rânduri fără a spune următoarele: Bradul nu ar fi atât de falnic, dacă nu ar exista alți arbori și mai mândri, dacă nu ar avea el în jurul său alte plante lemnoase, care să-i sporească măreția. Am putea zice aici, *mutatis mutandis*, că omul își realizează valențele, își fructifică potențele doar fiind sprijinit de cei din preajmă. Ar fi scris oare A. de Lamartine *Le Lac*, unul din cele mai celebre poeme din literatură franceză, dacă nu ar fi fost el inspirat de dulcele chip al Iuliei Charles (Elvire), "une jeune femme charmante avec ses bandereaux noirs et ses beaux yeux battus" (G.Lanson, p. Tuffrau)? Ar fi lăsat posteriorității A. de Musset cele patru capodopere ale sale *Nuits*, dacă nu ar fi fost în viața lui doamna G. Sand? E foarte greu de spus.

Exemplele la acest capitol ar putea fi continuate, dar problema se pune în termenii următori: și bărbatul poate fi sursă vie de inspirație, de reușită pentru femeie. Frumosul cuplu Aurel și Zinovia Radu nu lasă nici într-un caz loc pentru dubii : bărbat cântărit la vorbă și eficient în faptă, Aurel (Ricușor, cum îl dezmiardă și astăzi soția) Radu i-a dat domnișoarei Zinovia Cujbă nu numai numele de familie; el i-a mai adus liniștea sufletească, atât de necesară unui intelectual, îi întreține și astăzi focul inimii, reușind să creeze acasă acea ambianță de lucru care i-a permis soției lui să se împlinescă, adică să devină profesoară cunoscută, autor de multiple manuale pentru școală și universitate, și nu în ultimul rând - șef de catedră. Deci, este posibil, în cazul nostru, să spunem nu numai *Cherchez la femme*, ci *Trouvez l'homme!*

Noi, cei doi frați, cărora le-ați dat atâtea sfaturi înțelepte, Vă dorim din suflet, mult stimată doamnă Zinaida Radu, să Vă bucurați de binele pe care l-ți făcut, să fiți mândră de învățăceii D-voastră, care Vă poartă știința de carte de la Naslavcea la Giurgiuiești.

**Anatol LENȚA dr. în filologie,
Dionis LENȚA dr. în filologie,
conferențieri universitar.**

OMENIE ȘI FERMITATE

*Il n'y a que les personnes qui ont de la fermeté
qui puissent avoir une véritable douceur.*

La Rochefoucauld

O perioadă din viața omului nu se reduce doar la anumite aniversări, nici la primăverile și nici chiar la toamnele, care se perindă pentru a culege roadele existenței umane. Caracterul evident compozit al ființei umane constituie, probabil, una din principalele căi de acces la interioritatea noastră. Existența noastră pământescă se manifestă prin o multitudine de componente fizice, materiale, spirituale, comportamentale care, de fapt, conturează esența personalității noastre.

Distinsa **Doamna Zinaida Cujbă-Radu** este profesoara, care ne-a alțoit dragostea de a studia și de a pătrunde sensul cuvintelor franceze izolate sau în context, de a cerceta tezaurul lingvistic reflectat în multitudine de surse științifice și dicționare, de a alege meticolos registrul limbii și formele de exprimare orală sau scrisă.

Adeseori, numele ce-l poartă omul lasă o amprentă în destinul și caracterul lui. Deprinși să începem o activitate în domeniu de la dicționar, nu am încălcat tradiția și am consultat DEX-ul. Cu siguranță am descoperit lucruri interesante. Cuvântul „cujbă”, substantiv feminin, împrumutat din limba sârbo-croată (gužba), are două înțelesuri: sensul primar este de „nuia pârliță în foc și răsucită, folosită la țară pentru a lega diferite obiecte”, iar sensul derivat se referă la „o bucată de lemn fixată într-un zid sau înfiptă în pământ de care se atârână ceaunul deasupra focului”. Numele de familie moștenit, exemplul și povețele părinților, posibil au format caracterul puternic, curajul și îndemânarea de a aduna oamenii în jurul său pentru a-i uni, de a servi drept sprijin pentru tineri în depășirea obstacolelor vieții.

Stimată Profesoară, natura v-a înzestrat cu calități deosebite, voind să arate obârșia legată de pământ și arbore, nuia călită în bucuria și povara anilor, folosită în **Universitate** pentru a lega, a uni și a contribui la pregătirea hranei spirituale, pentru a rezista, fiind mereu atârnată deasupra **Focului** edificator.

Vă exprim sentimente de profundă recunoștință, Doamnă ! Sunteți model de profesor universitar cu mult tact în orice situație, cu mult bun simț, amabilă și sociabilă, îngăduitoare și neîmpovarată de diverse restricții didactice și profesionale. Ne-ați învățat să construim

punți nu numai între temă și remă, între popoare și civilizații, dar și cele de la om la om, în cadrul relațiilor interpersonale.

Maria COTLĂU-ZAPOROJAN,
dr. în filologie, conferențiar universitar,
șef Catedră Limbi Straine Aplicate,
Facultatea Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative, USM

DOAMNA ZINAIDA RADU - IUBITĂ PROFESOARĂ ȘI DRAGĂ COLEGĂ

Au trecut 40 de ani de când noi, studenții anului 1 ai Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității de Stat din Moldova, am avut marea onoare de a o avea ca profesoară pe Doamna Zinaida Radu.

În această memorabilă zi de 25 octombrie a anului 2008, venim cu un omagiu deosebit, cu un elogiu sincer, ce exprimă respectul și admirația noastră față de Dumneavoastră.

Cu Dumneavoastră studierea limbii franceze nu era o povară, ci o mare bucurie și o revelație de a cunoaște specificul limbii și culturii Franței. Ne amintim, că aveți o atitudine personală, specifică de a trata tematica cursului "Gramatică Comparată", cât și cea a cursului practic de limbă franceză. Greșelile noastre erau privite nu ca niște eșecuri, dar ca niște mijloace de a învăța să le depășim.

Ne spuneți deseori, că e mai de preț sa faci bine un lucru mic, decât sa faci rău un lucru mare. Zi de zi, pe parcursul celor 5 ani de studenție, ne-ați demonstrat valoarea omeniei, puterea răbdării, a curajului. Erați buna profesoară, care ne încurajați să cugetăm, să explorăm, să inventăm, să creăm, să punem întrebări, să explicăm și să găsim soluții la situații dificile.

Ne-ați dat nu numai cunoștințe, dar și imagini, idei necesare pentru a construi o viață, o carieră profesională. Ne-ați predat lecții de viață. Ne-ați învățat, că măiestria pedagogică nu se acumulează ușor. E necesară o muncă grea, perseverență, asiduă. E necesară dragostea față de copii și față de ceea, ce vrei să faci.

Noi, discipolii de ieri, v-am urmat bunele povețe, actualmente fiindu-vă colegi. Împreună am urcat la înălțimile pedagogiei și ne bucurăm de victoriile obținute datorită Dumneavoastră.

La 70 de ani sunteți aceeași profesoară, de o inteligență deosebită, dinamică, sensibilă, plină de viață și optimism. Vă dorim o viață liniștită, plină de bucurii și noi realizări frumoase personale și profesionale !

Din numele promoției anilor de studii 1968–1973,

Maria GUZUN,
catedra Filologie Franceză, UPS „I. Creangă”

VINE DOAMNA PROFESOARĂ ...

Vin oaspeții, vine doamna profesoară universitară de la Chișinău. Această veste era ca un semnal pentru regretații mei părinți Eugenia și Grigore Lefter, care ne îndemneau să fim gata să întâmpinăm oaspeții. Noi, copiii, așteptam cu nerăbdare ziua sosirii omului deosebit de drag inimilor noastre. Învățam cântece, poezii, pe care ne străduiam să le recităm frumos, să cântăm cu mult suflet, precum e obiceiul în satul Otac, raionul Rezina. Făceam curățenie în curte, udam florile. Oaspeții cunoșteau cum trebuie să arate o gospodărie bine îngrijită. Dis-de-diminează ne împleteam cosițele, îmbrăcam rochițe nou-nouțe și rămâneam cu ochii ațintiți la drum.

Doamna profesoară Zinaida Radu știa să facă surprize. De obicei apărea la braț cu soțul, îmbrăcată cu mult gust, fapt ce-i dădea o eleganță deosebită. Știa să observe și să aprecieze în glas dacă ne stă bine hăinuța nouă. Serbarea începea în sânul naturii și continua până seara târziu. Nici zbenquiala, jocul și voia bună nu se terminau prea devreme. Abia așteptam să ne dea și nouă pălărioara model ce-o purta cu multă non-șalanță, să ne chitim și noi cu ea. Garoafele și romanițele sunt florile preferate ale doamnei profesoare. Îi înmănam buchețelul de romanițe. Zinaida cu soțul ei Aurel Radu nu veneau des pe la noi, la Otac, dar când ne pășeau pragul, era o adevărată sărbătoare de suflet. Nu masa cu bucate era principalul. Intram împreună cu doamna profesoară universitară Zinaida Radu într-o lume de basm. Când ne vorbea, se așeza la geam, iar noi vrăjiți de vocea-i blândă, lină, o ascultam și ne bucuram de harul de a povesti și a ne purta prin țările lumii. Atâta lumină și optimism

dăruia ! Savuram din povestirile ei despre viața și civilizația franceză, despre popoarele și țările pe care le-a vizitat: Tailanda, India, Olanda. Ne povestea nouă și străinilor despre frumusețea Moldovei, despre oamenii și tradițiile noastre. Nu uita să amintească să fim generoși și receptivi la durerea altuia.

Am văzut-o de atâtea ori pusă pe carte, tete-a-tete cu tezele de diplomă ale studenților, cu traduceri proprii realizate în timpul nopților nedormite. Autor de manuale, le-a făcut mai accesibile pentru elevii de la sate, doritori să învețe limba franceză. A lucrat mai mulți ani la Universitatea de Stat din Moldova, iar în prezent activează la Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Ore în șir nu obosește să povestească studenților despre ziua de mâine și despre viitorul țării. Munca cu ardoare, curiozitatea, zbulciumul, căutările îi sunt caracteristice și acum, când împlinește o vârstă venerabilă. Conducerea țării pentru munca prodigioasă a decorat-o cu Medalia „Mihai Eminescu”. Îi dorim toate bune, sănătate multă, căci de dragostea celor din jur a avut parte toată viața. S-o ducă tot așa și de acum încolo, distinsa Profesoară Zinaida Radu.

Claudia ROTARU,
jurnalistă, Om Emerit

RECONNAISSANCE

En raison de son grand âge, mais qu'elle porte très bien
Une personne avec du stage, le meilleur exemple à la chaire !
Exemple-parce qu'elle est à la tête de notre spécialité :
Une dame illustre, célèbre, réputée et renommée !

Elle ne dispose pas de villa à vingt chambres,
D'un compte de dépôts incommensurable ;
Elle porte modestement sa vie – mais
L'âme est comme la galaxie !

Elle est un génie sur la terre
Notre aimé chef de chaire !!!

Ina PAȘA, Groupe F 27,
Faculte des Langues Etrangères, ULIM

CURRICULUM VITAE

NUME, PRENUME:	RADU (Cujba) Zinaida
Data și locul nașterii:	25 octombrie 1938, satul Voroteț, județul Orhei.
Cetățenia:	Republica Moldova
Naționalitatea:	român
Limba maternă:	română
Limbi străine:	franceza, spaniola, rusa, italiana
STUDII:	
1945 - 1949	școala primară din comuna Voroteț
1949 – 1955	școala medie satul Chiperceni
1955 – 1960	Universitatea de Stat “Alec Russo” din orașul Bălți, Moldova, Facultatea de Limbi Străine
1965 – 1968	doctorantura Institutului Pedagogic de Stat Limbi Străine, orașul Minsk, Republica Belarusă
SPECIALITATEA:	profesor de limbă și literatură franceză, filolog
TITLU DIDACTIC:	doctor în filologie (1971, Universitatea de Stat din Tveri (Kalinin), Federația Rusă; conferențiar universitar (1974, Universitatea de Stat din Republica Moldova).
TITLU ȘTIINȚIFIC:	doctor în filologie; teza de doctor “Опыт сопоставительного изучения семантики романского глагола”
TITLU ONORIFIC:	Eminent al Învățăământului Public din Republica Moldova 1973)
DOMENII ȘTIINȚIFICE DE ACTIVITATE:	Gramatica, Lexic, Civilizația, Didactica, Limbi Străine Aplicate, Lexicologie, Traductologie, Terminologie, Stilistică, Semantică și Lexicografie Contrastive, Hermeneutica, Semiotica textului

LOCUL ACTUAL DE MUNCĂ: Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării

POSTUL: șef catedră Filologie Franceză și Spaniolă

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ:

1960-1965	lector – lector superior la Catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat “A. Russo”, or. Bălți.
1968-1972	lector superior, doctor conferențiar, Catedra Filologie Franceză, Facultatea Limbi Străine, Universitatea de Stat din Moldova;
1999-2002	șef Catedră Limbi Moderne Aplicate, Facultatea Drept, Universitatea Liberă Internațională din Moldova
2002- prezent	șef Catedră Filologie Franceză și Spaniolă, Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

MEMBRU AL CONSILIILOR ȘTIINȚIFICE, SENATELOR:

- Comisia de experți pe lângă Ministerul Învățământului și Tineretului din Republica Moldova
- Consiliul Facultății Limbi Străine, Universitatea de Stat din Republica Moldova (1969 – 1999)
- Președinte al Comisiei Metodice, Ministerul Învățământului din Republica Moldova (1974 – 1995)
- Juriu pentru aprecierea nivelului de cunoștințe al elevilor la Olimpiade Republicane.
- Comisia de verificare a practicii pedagogice a studenților de la Facultatea de Limbi Străine de la Universitatea de Stat din Republica Moldova (metodist)
- Președinte al Comisiilor examenelor de licență la limba și literatura franceză la: Universitatea de Stat din Republica Moldova; Academia de Studii Economice din Republica Moldova; Universitatea de Studii Umanistice din Republica Moldova; Universitatea de Stat Pedagogică “Ion Creangă” din Republica Moldova; Universitatea Liberă Internațională

din Moldova, Universitatea de Stat Pedagogică “Aleco Russo”, Bălți, Republica Moldova; Universitatea de Stat, Odesa, Ucraina

- Consiliul Facultății Limbi Străine, USM (1968 – 1998)
- Consiliul Facultății Limbi Străine, ULIM (2000 – prezent)
- Senatul ULIM (2000 – prezent)
- Președinte al Comisiei de Conferire și confirmare a gradelor didactice a profesorilor din Licee, Republica Moldova
- Seminarul Științific de Profil la: Universitatea de Stat Pedagogică “Ion Creangă “ (2006 – prezent); Universitatea de Stat din Republica Moldova (2007 – prezent)
- Consiliul Științific de Susținere a Tezelor de doctor: Universitatea de Stat Pedagogică “Ion Creangă “ (2006 – prezent); Universitatea de Stat din Republica Moldova (2008).

MEMBRUL AL COLEGIILOR DE REDACȚIE:

- Analele Universității Libere Internaționale din Moldova, seria Filologie (1995 – prezent)
- Symposia Professorum, Universitatea Liberă Internațională din Moldova (1999 – 2007)
- Symposia Studentium, Universitatea Liberă Internațională din Moldova (1999 – 2007)

CURSURI UNIVERSITARE:

CICLUL LICENȚĂ: Lexicologia (ULIM); Semasiologia (USM); Lexicografia și lexicologia contrastivă (ULIM); Traductologia (USM, USP “Ion Creangă”); Conversația (USM, ULIM); Semiotica textului (USM, ULIM); Traducerea (USM); Traducerea, Audierea și Mass-Media (TAM) (ULIM); Franceza Juridică (ULIM); Gramatica contrastivă (USM); Exprimarea Scrisă limba A (ULIM).

CICLUL MASTERAT: Lexicologie și lexicografie contrastivă (ULIM); Corespondența Diplomatică (ULIM); Exegeza textului A (ULIM); Hermeneutica textului (ULIM, USM).

REALIZĂRI MARCANTE: elaborarea manualelor pentru școlile medii și superioară; elaborarea indicațiilor metodice pentru învățători; elaborarea lucrărilor metodice pentru cursuri universitare; traducerea unor surse științifice; întocmirea dicționarelor (român-francez, francez-român); elaborarea curriculumurilor de

limbi străine: (ciclul liceal, gimnazial și primar); gestionarea tezelor de licență și master la Facultățile Limbi Străine:

**PARTICIPĂRI LA CONGRESE, CONFERINȚE,
SIMPOZIOANE DE SPECIALITATE:**

- Conferință internațională jubiliară “Ion Dumbrăveanu” (Chișinău, USM, 2008)
- Masa rotundă „Abordarea profesionistă a comunicării și avantajele ei pentru o economie în dezvoltare: spațiul traducătorului” (Chișinău, 16 mai 2008)
- „Probleme de lingvistică generală și romanică”, conferință internațională în memoriam Grigore Cincilei (Chișinău, 2003, 2008)
- Colocviul internațional „La francopolyphonie comme vecteur de la communication” (ULIM, 2006, 2007, 2008)
- Conferință internațională, prilejuită de consemnarea a 15 ani de la fondarea ULIM (ULIM, 2007)
- Atelier CIMETTIL pentru Traducători și Interpreți “Elemente de terminologie aplicate în practica traducerii (iulie, 2006)
- AUF. Agence universitaire de la Francophonie. Bureau de l’Europe Centrale et Orientale; Réunion régionale des Départements d’Etudes françaises (Roumainie –2005)
- Conferință internațională „Conexiuni și perspective în filologia contemporană” (Chișinău, ULIM 2002)
- Colloque „Cinquième rencontre féminine franco-soviétique” (Paris, 10-11 decembrie 1977)
- Conferința a III-a a Savanților Romaniști (Mensk, Republica Belarusi, 1967)
- alte conferințe internaționale (Sankt Petersburg, 1967; Ufa, Bașkiria, 1967)

SPECIALIZĂRI ȘI CURSURI DE PERFEȚIONARE:

Centrul de Formare a Formatorilor (Franța, 1994); Institutul de Limbi Străine (Republica Belarus, Mensk, 1965); Universitatea Sthendal (Franța, Grenoble, 1970); Academia de Științe a Republicii Moldova (Chișinău, 1996); Atelierul Consiliului Europei (Polonia, Varșovia, 1996); Alianța Franceză din Republica Moldova (Chișinău, 2001, 2006); Universitatea “Alexandru Ion Cuza” (România, Iași, 2008)

DISTINCȚII:

- Insigna “Eminent al Învățământului Public din Republica Moldova”, 1972
- Medalia “Veteran al Muncii”, 1984
- Ordin “50 ani ai Universității de Stat din Republica Moldova”, 1996
- Medalia Universității Libere Internaționale din Moldova, 2002
- Medalia “Mihai Eminescu”, 2007
- Medalia Jubiliară “15 ani de ascensiune”, ULIM, 2007

DIPLOME:

- Diploma de Merit a Institutului Pedagogic de Stat “Aleco Russo”, Bălți (pentru participare activă la viața publică, 1962)
- Diploma de Merit a Institutului Pedagogic de Stat “Aleco Russo” (pentru participarea activă la viața publică și în legătură cu Ziua Internațională a Femeii, 1963)
- Diploma Comitetului executiv orășenesc Chișinău (1973)
- Diploma de onoare a Universității de Stat din Moldova (pentru indici înalți în producție și participare activă publică, 1974)
- Diploma de Onoare a Universității de Stat din Moldova (pentru succese remarcabile în muncă pedagogică și științifică, 1975)
- Diplomă de merite a Palatului Republican al pionierilor și elevilor (pentru organizarea lucrului științific în școala nr.1, or. Chișinău, 1975)
- Diploma de onoare a Ministerului Învățământului Public a RSSM pentru participarea activă la pregătirea și realizarea conferinței științifico-creative, 1976;
- Mențiune pe “Panoul de onoare” a Universității de Stat din Moldova pentru obținerea rezultatelor înalte în pregătirea cadrelor didactice, 1977;
- Diploma Societății moldovenești de prietenie și relații internaționale cu țările străine pentru participarea activă în dezvoltarea și consolidarea legăturilor de prietenie cu țările străine, 1998;
- Diplomă de Onoare al Ministerului Învățământului Public al RSSM pentru muncă îndelungată și conștiincioasă și succesele realizate în pregătirea activă la viața publică, 1988;

- Diplomă de Onoare a Universității de Stat din Moldova pentru munca rodnică și îndelungată pe tărâmul pedagogic și pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, 1998;
- Diploma Universității Libere Internaționale din Moldova pentru succese remarcabile obținute în cadrul lucrărilor Sesiunii științifice anuale a cadrelor didactice, 2001;
- Diplomă și Premiu “Manualele anului” a Universității Libere Internaționale din Moldova pentru manualul “Eclipse1. Méthode de français”, “Eclipse 2. Méthode de français”.

**File de album
Feuilles d'album**

1960. Ziua căsătoriei soților Zinaida și Aurel Radu

1964. Anii de studenție (Z. Radu-Cujbă, M. Junghietu-Anghel,
A. Mihalache-Călugăr, E. Condrea, C. Coța)

1965. Părinții Ion și Ana, soțul Aurel, sora Eugenia și nepoții

1968. Împreună cu mama Ana, soțul Aurel, fratele Panteleimon, surorile Serafima, Maria și nepoții

1970. La plimbare cu sora Maria, cu soțul Aurel, cu cumnații Vitalie și Valentina și nepoții

1980. Mama Teodora cu feciorul și nepoții

1994. Catedra de Filologie Franceză, USM

1990. O nouă promoție de discipoli cu profesorii

1999. Zinaida cu Aurel Radu în oșteie la nepoți

2002. Membrii comisiei examenului de licență

2003. La aniversarea profesorului Mihail Prigorschi

2004. În orașul Chișinău. Zinaida și Aurel Radu

2005. Întâlnire cu studenții după 20 de ani

2006. Revelionul ULIM (Mihai și Claudia Prigorschi, Zinaida Radu, Aurel Radu, Aliona Doros, Ludmila Hometkovski)

2006. Excursie la Universitatea Erasmus,
Rotterdam, Olanda

2008. Colegii catedrei "Filologie franceză și spaniolă", ULIM

Lucrări semnate de Zinaida Radu
Ouvrages signés par Zinaida Radu

Doctorat

Doctorat

1969

1. **Раду, Зинаида.** Опыт сопоставительного изучения семантики романского глагола: дис. ... канд. филол. наук: специальность 10. 02. 05 – романские яз. / науч. рук.: В. В. Макаров; Минский гос. пед. ин-т иностр. яз. – Минск, 1969. – 260 р.

2. **Раду, Зинаида.** Опыт сопоставительного изучения семантики романского глагола: автореф. дис. ... канд. филол. наук: специальность 10. 02. 05 – романские яз. / науч. рук.: В. В. Макаров; Минский гос. пед. ин-т иностр. яз. – Минск, 1969. – 16 р.

Articole științifice

Articles scientifiques

1960

3. **Раду, Зинаида.** О систематическом подходе к изучению лексической дифференциации романских языков // Учен. записки: сб. науч. работ на иностр. яз.: Т. 107 / Кишин. гос. ун-т. - К.: КГУ, 1960. – Р. 90 – 95.

1981

4. **Раду, Зинаида.** Отражение имён собственных в составе лингвистических терминов: на материале слов. фр. и рус. яз. // Грамматические и лексические исследования по романским и германским языкам. - К., 1981. – Р. 114 - 119.

1982

5. **Раду, Зинаида.** О некоторых положениях и задачах в теории взаимодействия контекста со значением слова // Строй и функционирование романских и германских языков. - К., 1982. – Р. 92 – 97.

1989

6. **Раду, Зинаида.** Об упорядочении и структурной характеристике синонимического ряда глаголов // Лексическая и грамматическая семантика романских и германских языков. - К., 1989. – P. 101 - 103.

1994

7. **Radu, Zinaida.** Traducerea și transformările lingvistice / Z. Radu, N. Zgardan // Probleme de lingvistică, știință literară și didactică: materialele conf. șt. / Univ. de Stat din Moldova. – Ch.: Lumina, 1994. – P. 87 – 88.

2001

8. **Radu, Zinaida.** Fenomenul sinonimiei în terminologia juridică și lingvistică // Symposia Professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 3 – 4 mai 2001 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2001. – P. 21 - 26. - ISBN 9975-920-39-X.

2002

9. **Radu, Zinaida.** L'unité de traduction (U.T.) Problèmes, définitions // Symposia professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 26 – 27 apr. 2002 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2002. – P. 272 - 275. - ISBN 9975-920-29-4.

10. **Radu, Zinaida.** Victor Banaru și lumea poveștilor // Conexiuni și perspective în filologia contemporană: in memoriam: conf. șt. intern., consacrată aniversării a 60-a a lui Victor Banaru, 24 – 25 sept. 2001: tz. și comunic. – Ch.: CE USM, 2001. – P. 203 – 206. - ISBN 9975-70-112-4.

2003

11. **Radu, Zinaida.** Quelques suggestions sur le lexique dans la traduction // Symposia Professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 10 – 11 oct. 2003 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2003. – P. 64 - 68. - ISBN 9975-934-17-X.

2006

12. **Radu, Zinaida.** Cititorul modern și literatura biblică / Zinaida Radu, Lilia Strugari // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova: Filologie, 2006. - Vol. 4 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Ana Guțu. – Ch.: ULIM, 2006. – P. 188 - 191. - ISBN 978-9975-920-44-5.

2007

13. **Radu, Zinaida.** Strategii de traducere a unor expresii sinonimice axate pe conceptul „A muri” / Z. Radu, M. Ursu // Connexions et perspectives en philologie contemporaine : Actes du Colloque Intern., 20-21 oct. 2006. – Ch., 2007. – P. 61-64.

2008

14. **Radu, Zinaida.** Despre pozițiile cheie în opera lingvistului Grigore Cincilei // Probleme de lingvistică generală și romanică: actele colocviului șt. intern. - Ed. a 2-a. Chișinău, 1 dec. 2007. – Ch.: CEP USM, 2008. – P 58 – 59. – ISBN 978-9975-70-562-2.

Rapoarte științifice

2005

15. **Radu, Zinaida.** Fenomenologia sistemică și funcțională în filologia contemporană, anii 2001 – 2005: rap. de autoevaluare a profilului științific. – Ch., 2005. - P. 7-10, 13, 16. [citat la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <http://www.cnaa.acad.md/files/institutions/ulim/profile-sistematical-phenomeno.logy.pdf>.

Cronică. Note. Omagii

Chronique. Notes. Hommages

2003

16. **Radu, Zinaida.** În lumina amintirilor mereu împreună // Mihai Prigorschi: biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; Dep. Inform. Biblioteconomic. – Ch.: ULIM, 2003. – P. 6-7. - ISBN 9975-934-14-5. – (Col. „Universitaria”; Fascicula a 12-a).

2004

17. **Radu, Zinaida.** Experiența și măiestrie - Maria Dorogan // Maria Dorogan la 75 de ani: biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; Dep. Inform. Biblioteconomic. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 7-9. - ISBN 9975-934-42-0. - (Col. „Universitaria”; Fascicula a 16-a).

18. **Radu, Zinaida.** Vocație și măiestrie: Maria Dorogan – 50 de ani de activitate pedagogică // Lit. și arta. – 2004. – 28 oct. – P. 8.

2005

19. **Radu, Zinaida.** Experiență și măiestrie Maria Dorogan – cinzeci de ani de activitate pedagogică // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Filologie, 2005, vol. 3 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 194 - 197. - ISBN 9975-934-77-3.

2006

20. **Radu, Zinaida.** Esența unei vieți // Petru Roșca la 70 de ani: bibliogr. = Monsieur Petru Roșca a 70 ans: biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; Dep. Inform. Biblioteconomic. – Ch.: ULIM, 2006. – P. 23 – 25. - ISBN 978-9975-934-19-0. - (Col. „Universitaria”; Fascicula a 22-a).

21. **Radu, Zinaida.** L'essence d'une vie // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Filologie, 2006, vol. 4 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Ana Guțu. – Ch.: ULIM, 2006. – P. 214. - ISBN 978-9975-920-44-5.

2007

22. **Radu, Zinaida.** Munca, Dorul și Frumusețea sunt dragostea ei // Ana Guțu – Femeia în căutarea adevărului: biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Inform. Biblioteconomic. – Ch.: ULIM, 2007. – P. 109 – 111. - ISBN 978-9975-920-07-0. - (Col. „Universitaria”; Fascicula a 25-a).

2008

23. **Radu, Zinaida.** Calități minunate: omagiu profesorului Gîrgore Cincilei // Lit. și arta. – 2007. – 6 dec. – P. 7.

24. **Radu, Zinaida.** Vocație și măiestrie // Ana Mihalache: dăruire între dănuire: biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova.

– Ch., 2008. – P. 19-22. – ISBN 978-9975-920-75-9. – (Col. „Universitaria”; Fascicula a 31-a).

Lucrări didactice
Ouvrages didactiques

1970

25. **Раду, Зинаида.** О сопоставительном изучении лексики романских языков: учеб. – метод. пособие / Кишин. гос. ун-т. – К., 1970. – 28 p.

1973

26. **Раду, Зинаида.** Некоторые проблемы современного французского и других романских языков. Метасхема при составительных исследованиях: учеб. пособие для студ. филол. фак. / Кишин. гос. ун-т, Каф. фр. филол. - К.: КГУ, 1973. – 96 p.

1975

27. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. – Ch.: Lumina, 1975. – 192 p. – Cu caract. chir. – Idem și în lb. rusă.

1977

28. **Radu, Zinaida.** Ecrivons mieux: [materiale metodice] / L.P. Varzari, Z. Radu [et al.]; Кишин. гос. ун-т, Каф. фр. филолог. - К., 1977. - 92 p.

29. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 3-a. – Ch.: Lumina, 1977. – 192 p. – Cu caract. chir.

30. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 7-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 3-a. – Ch.: Lumina, 1977. – 192 p. – Cu caract. chir.

1978

31. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a: indicații metodice pentru învățători / Z. Radu, O. N. Lavric. – Ch.: Lumina, 1978. – 104 p. – Cu caract. chir.

Rec.: Oancea, L. Biblioteca metodică a școlii // Învățământul Public. – 1978. – 29 noiem. – P. 13.

1978

32. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 4-a. - Ch.: Lumina, 1978. - 192 p. - Cu caract. chir. - Idem și în lb. rusă.

1979

33. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 5-a. - Ch.: Lumina, 1979. - 192 p. - Cu caract. chir. - Idem și în lb. rusă.

1982

34. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 6-a. - Ch.: Lumina, 1982. - 191 p. - Cu caract. chir.

35. **Раду, Зинаида.** Методические разработки по развитию навыков устной речи для студентов старших курсов, изучающих французский язык как специальность / Згардан Н.Н., Раду З.И.; Кишин. гос. ун-т, Каф. фр. филологии - К.: КГУ, 1982. - 61 p.

1984

36. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a / Z. Radu, V. Cozma. - Ch.: Lumina, 1984. - 106 p. - Cu caract. chir.

37. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; sub red.: Z. Radu. - Ch.: Lumina, 1984. - 192 p. - Cu caract. chir.

38. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 2-a, rev. și compl. - Ch.: Lumina, 1984. - 108 p. - Cu caract. chir.

1986

39. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a / Z. Radu, V. Cozma. - Ed. a 2-a, rev. și compl. - Ch.: Lumina, 1986. - 108 p. - Cu caract. chir.

40. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a: indicații metodice pentru învățători / Z. Radu, V. Cozma. - Ch.: Lumina, 1986. - 72 p. - Cu caract. chir.

1987

41. **Раду, Зинаида.** Методические разработки по разговорной практике для студентов старших курсов факультета иностранных языков по теме: «Явление сопротивления в произведениях французских и советских писателей» / Кишин. гос. ун–т, Каф. фр. филол. - К.: КГУ, 1987. – 52 p.

1988

42. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; sub red.: Z. Radu. - Ed. a 3-a. – Ch.: Lumina, 1988. – 107 p. – Cu caract. chir.

1994

43. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 9-a: carte de lectură / Z. Radu, S. Banaru. – Ch.: Lumina, 1994. – 280 p.

1998

44. **Radu, Zinaida.** Curriculum disciplinar la limbi straine: cl. a 2-a – a 4-a / Gr. Cincilei, T. Lisnic, I. Dumbraveanu, Z. Radu; Min. Învățământului al Rep. Moldova . – Ch., 1998. – 15 p.

1999

45. **Radu, Zinaida.** Forme, tehnici și sugestii de evaluare a performanțelor de limbă străină la treapta învățământului liceal / T. Balaban, Z. Radu // Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria Științe Filologice. – Ch.: USM, 1999. - P. 63 – 68. – ISBN 9975-917-22-4.

46. **Radu, Zinaida.** Curriculum, ciclul liceal, clasele X-XII, Limbi Străine / I. Dumbrăvean, G. Burdeniuc [et. al.] Z. Radu; Min. Învățământului al Rep. Moldova. – Ch., 1999. - 16 p.

2000

47. **Radu, Zinaida.** Curriculum, ciclul liceal, clasele X-XII, Limbi Străine / I. Dumbrăveanu, G. Burdeniuc [et. al.] Z. Radu; Min. Învățământului al Rep. Moldova. – Ch., 2000. - 17 p.

48. **Radu, Zinaida.** Curriculum școlar pentru clasele a V-a – a IX-a, Limbi Străine / I. Dumbrăvean, G. Burdeniuc [et. al.] Z. Radu; Min. Învățământului al Rep. Moldova. – Iași: Dosoftei, 2000. - 120 p. – ISBN 9973-9135-71-4

49. **Radu, Zinaida.** Dezvoltarea și implementarea curriculumului gimnazial: ghid metodologic cl. V-IX / I. Dumbrăveanu, Z. Radu, I. Guțu [et al.]; Min. Învățământului al Rep. Moldova. - Ch.: USM, 2000. - 8 p.

2002

50. **Radu, Zinaida.** Eclypse 1: méthode de français / N. Crivceanschi, M. Guzun, Z. Radu; Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. - Ch.: UPS „Ion Creangă”, 2002. - 254 p.

2003

51. **Radu, Zinaida.** Eclypse 2: méthode de français / N. Crivceanschi, M. Guzun Univ. Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. - Ch.: UPS „Ion Creangă”, 2003. - 254 p. Accesibil pe Internet: Eclypse 2, méthode de français: http://www.upsc.md/_limbi_straine/fc_lstr_franc.html>[citat la 20 oct. 2008].

2004

52. **Radu, Zinaida.** Exigeza textului: [progr. analitică, masterat] // Guțu, Ana. Curriculum. Specialitatea Limbi Moderne și Clasice. Specializarea: Lb. fr., lb. engl. Calificarea: Trad., Interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. de ed.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu. - Ch.: ULIM, 2004. - P. 143. - ISBN 9975-934-20-7.

53. **Radu, Zinaida.** Lexicografia limbii A franceza: [progr. analitică, an de predare 3, licență] // Ana Guțu Curriculum. Specialitatea Limbi Moderne și Clasice. Specializarea: Lb. fr., lb. engl. Calificarea: Trad., Interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. de ed.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu. - Ch.: ULIM, 2004. - P. 90. - ISBN 9975-934-20-7.

54. **Radu, Zinaida.** Lexicologia limbii A franceza: [progr. analitică, an de predare 2, licență] // Ana Guțu Curriculum. Specialitatea Limbi Moderne și Clasice. Specializarea: Lb. fr., lb. engl. Calificarea: Trad., Interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. de ed.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu. - Ch.: ULIM, 2004. - P. 76 p. - ISBN 9975-934-20-7.

2006

55. **Radu, Zinaida.** Corespondența Diplomatică: [progr. analitică, masterat] / Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2006. - [8 p.]. - [Ms.].

56. **Radu, Zinaida.** Dialectologia limbii franceze (Limbile regionale): [progr. analitică pentru studenții ciclului 2, masterat] / Univ. Liberă Intern. din Moldova . - Ch.: ULIM, 2006. – [3 p.]. - [Ms.].

57. **Radu, Zinaida.** Limbi Străine: Curriculum pemntru învățământul liceal: (cl. a 10-a – a 11-a) / I. Dumbrăveanu [et. al.], Z. Radu; Min. Educației și Tineretului al Rep. Moldova. – Ch., 1999. – 61 p.

58. **Radu, Zinaida.** Lexicologia și lexicografia contrastivă: [progr. analitică, masterat] / Univ. Liberă Intern. din Moldova . - Ch.: ULIM, 2006. – [8 p.]. - [Ms.].

59. Раду, Зинаида. Куррикулум «Иностранный язык»: куррикулум для лицеев (X – XII) / И. Думбрэвяну [et al.], З. Раду; Мин-во просвещения и молодёжи Респ. Молдова . – К., 2006. – 64 p.

2007

60. **Radu, Zinaida.** Planul ședințelor de lucru ale Catedrei Filologie Franceză pentru anul 2007 – 2008. - Accesibil pe Internet: <<http://st.ulim.md/download/doc/language/plan%202007-2008%20filologie%20fr..pdf>>. - [citat la 16.10.08].

61. **Radu, Zinaida.** E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. - 19,8 Mb. – Ch.: ULIM, 2007. – (CD-ROM). Accesibil pe Intranet: <ftp.ulim.md> [citat la 16.09.2008]. – Cuprins: SV; Curriculum Disciplinar pentru Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării; Programe Analitice: Exégèse de texte – traitement sémiotique, Dialectologia (geografia lingvistică), Metode de predare: clasică, interactivă, comparativă, discursivă, Practica de inițiere, Practica de traducere; Particularités du lexique des contes, Difficulté dans la traduction des documents d'affaires, Le corpus des désignations de l'argent en français et en roumain, Les mots composés dans les revues modernes de la France, Moyens de traduction, Les termes dans les textes scientifiques, Etude morpho-sémantique (moyens de créativité lexical), Les phraseologismes dans les textes littéraires, Particularités lexico-sémantiques, Les

synonymes du verbe «naître», étude contextuelle (Les roumains du XX, XXI siècles), Les regionalismes, Conception théorique; Cursuri: Lingvistica generală, Lexicologia, Gramatica, Traducerea pentru Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării, Traductologie, Stylistique, Lexicologie Histoire de la littérature française, Histoire de la langue Lingvistica, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică; Caiet de sarcini la examenele de licență pentru Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării; Cerințe pentru examenele de licență (După planul din 2003 pentru absolvenții anului IV) pentru specialitatea 223.1 Limbi Moderne Calificarea traducător – referent limba A și B la Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării; Lista întrebărilor pentru examenul de doctorat la Limbi romanice 10.02.05, Proba 1; Questions pour l'examen final de licence, promotion 2008 (III ans); Nota explicativă la programul de masterat Traducerea multilingvă: Proiecții în Filologia "Romanică/ Germanică" pentru Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării; Domeniul general 22: Științe umanistice Domeniul de formare profesională 223: Limbi moderne și clasice Specializarea 223.1: Limbi moderne; Denumirea programului de masterat: Traducerea multilingvă: proiecții în filologia romanică/germanică: Calificarea: master în științe umanistice Absolvent MC: traductolog – lingvist, traducător/terminolog-interpret multilingv Absolvent MP: traducător/terminolog – interpret multilingv. [citată la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <<http://st.ulim.md/download/doc/language/plan%202007-2008%20filologie%20fr..pdf>>.

2008

62. **Radu, Zinaida.** E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. - 6, 31 Mb. – Ch.: ULIM, 2008. – (CD-ROM). Accesibil pe Intranet: <ftp.ulim.md> [citată la 16.09.2008]. – Cuprins: Articole; Planul de activitate al Catedrei Filologie Franceză și Spaniolă pentru anul universitar 2008-2009; Planul concediilor de creație, reciclare, și recalificare a profesorilor catedrei Filologie Franceză și Spaniolă pentru anul de studii 2008 – 2009, Manifestări studentești, Popularizare științifică, Planul de pregătire a doctoranzilor la Catedra Filologie Franceză și Spaniolă pentru anul universitar 2008-2009, Activitatea internațională, Activități extracurriculare cu Instituții Preuniversitare, Deplasări, Activitatea curriculară, Planul concediilor de creație, reciclare, și recalificare a profesorilor catedrei Filologie Franceză și Spaniolă pentru anul de studii 2008 – 2009, Activități

extracurriculare cu Instituții Preuniversitare, Date privind statele Catedrei Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, Lista nominală a personalului didactic și auxiliar, Planul de activitate a cercurilor științifice, Planul de editare a lucrărilor, Planul de investigații științifice, Planul privind elaborarea lucrărilor metodicodidactice, Planul de activitate privind creșterea bazei didactice și materiale, Planul ședințelor de lucru, Activitatea științifico – didactică, Planul lucrului educativ; CV; Formele 2008 – 2008; Grilele 2008 – 2009: Grila disciplinei XLS, Grila profesorului de franceză 2008 – 2009 XLS, Repartizarea orelor de lucru; Lecții demonstrative: Exigeza textului: Plan individual: Fișa de evaluare, Plan individual Radu Zinaida; Programe analitice: Dialectologia, Lexicologia; Raporturi de acreditare: Raporturi franceză, Raportul titlului didactic, Raportul 2008, Specializarea franceză – engleză, Specializarea engleză – spaniolă; Stagii: Practica de inițiere, Practica de traducere, Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică.

63. **Radu, Zinaida.** Unele sugestii referitor la lexic în cercetările savantului I. Dumbrăveanu // Colocviul Internațional "Probleme de derivatologie și lexicologie romanică: consacrat aniversării a 70-a de la nașterea lui Ion Dumbrăveanu", Chișinău, 25 ian. / Univ. de Stat din Moldova. [citat la 16.10.08]. Accesibil pe Internet:

<http://www.usm.md/downloads/documente/programColocviu.doc>

Publicații de referințe Publications de références

64. **Radu, Zinaida.** Dicționar român-francez, francez-român / Z. Radu [et al.]; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2008. – [415] p. – În curs de apariție.

Materiale promoționale, de prezentare.

Materiels de promotion, de présentation.

1974

65. **Radu, Zinaida.** Gânduri de la examene // Cultura. – 1974. - 15 iun. – P. 12 – 13. – Cu caract. chir.

1979

66. **Radu, Zinaida.** Limba franceză : [acces și răspândire] // Învățătorul sovietic. – 1979. - Nr 8. – P. 28 – 30. – Cu caract. chir.

Profesorul Zinaida Radu – redactor, recenzent
La Professeur Zinaida Radu – rédactrice, critique

1972

67. **Чинчилей, Г.** Некоторые вопросы теории парасинтеза: [в словообразовании] / Кишин. Гос. Ун-т, Каф. фр. филолог.; *ред.: Зинаида Раду*. - К.: Штиинца, 1973. – 43 p.

1973

68. **Краткий** словарь управления французского глагола / Кишин. Гос. Ун-т, Каф. фр. филолог.; *сост.: Зинаида Раду*. - К.: Штиинца, 1972. – 33 p.

1975

69. **Radu, Zinaida**. Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloii, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu*. – Ch.: Lumina, 1975. – 192 p. – Cu caract. chir.

1976

70. **Банару, В.** Некоторые вопросы функциональной перспективы предложения: [на материале фр. яз.] / *под. ред.: З. Раду*. - К.: Штиинца, 1976. – 64 p.

1977

71. **Radu, Zinaida**. Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloii, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu*. - Ed. a 2-a. – Ch.: Lumina, 1977. – 192 p. – Cu caract. chir.

72. **Radu, Zinaida**. Limba franceză: man. pentru cl. a 7-a a șc. medii / E. P. Vasiloii, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu*. - Ed. a 3-a. – Ch.: Lumina, 1977. – 192 p. – Cu caract. chir.

1978

73. **Dicționar** școlar moldovenesc-francez / alcăt.: V. Banaru, E. Banaru, L. Varzari [et al.]; *red.: Z. Radu*. – Ch.: Lumina, 1978. – 145 p. – Cu caract. chir.

74. **Radu, Zinaida**. Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloii, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu*. - Ed. a 4-a. – Ch.: Lumina, 1978. – 192 p. – Cu caract. chir.

1979

75. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu.* - Ed. a 5-a. - Ch.: Lumina, 1979. - 192 p. - Cu caract. chir. - Idem și în lb. rusă.

1980

76. **Банару, В.** Типы предикатов во французском языке: (соотношение содержания предложений) / *под ред.: З. Раду.* - К.: Штиинца, 1980. - 124 p.

1982

77. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / E. P. Vasiloj, Z. Radu; *sub red.: Z. Radu.* - Ed. a 6-a. - Ch.: Lumina, 1982. - 192 p. - Cu caract. chir.

1984

78. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; *sub red.: Z. Radu.* - Ch.: Lumina, 1984. - 192 p. - Cu caract. chir.

79. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; *sub red.: Z. Radu.* - Ed. a 2-a, rev. și compl. - Ch.: Lumina, 1984. - 108 p. - Cu caract. chir. - Idem și în lb. rusă.

1988

80. **Radu, Zinaida.** Limba franceză: man. pentru cl. a 8-a a șc. medii / Z. Radu, E. P. Vasiloj; *sub red.: Z. Radu.* - Ed. a 3-a. - Ch.: Lumina, 1988. - 107 p. - Cu caract. chir.

2003

81. **Symposia** Professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 10 - 11 oct. 2003 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Gh. Postică; *col. de red.: Ana Guțu [et. al.] Z. Radu.* - Ch.: ULIM, 2003. - 276 p. - ISBN 9975-934-17-X.

2004

82. **Guțu, Ana.** Curriculum. Specialitatea Limbi Moderne și Clasice. Specializarea: Limba fr., lb. engl. Calificarea: Traducător / Interpret de lb. fr. și engl. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu; *col. red.: [et. al.] Z. Radu, [et. al.]*. – Ch.: ULIM, 2004. – 156 p. - ISBN 9975-934-20-7.

2005

83. **Analele** Universității Libere Internaționale din Moldova. Seria Filologie, 2005, vol. 3 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca; *col. red.: A. Guțu, Z. Radu [et. al.]*. – Ch.: ULIM, 2005. – 205 p. - ISBN 9975-934-77-3.

84. **Symposia** Professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 8 - 9 oct. 2005 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; *col. de red.: L. Hometkovski, Z. Radu [et al.]*. – Ch.: ULIM, 2005. – 138 p. - ISBN 9975-934-78-1.

2006

85. **Lecturi** filologice / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Ana Guțu; *col. de red.: P. Roșca, Z. Radu [et. al.]*. – 2006. – Nr 1. - 128 p. - ISSN 1857-095X.

86. **Lecturi** filologice / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Ana Guțu; *col. de red.: Z. Radu [et al.]*. – 2006. – Nr 2. - 127 p. - ISSN 1857-095X.

87. **Symposia** Professorum: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 21 oct. 2006 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca; *col. de red.: Ana Guțu, Z. Radu [et. al.]*. – Ch.: ULIM, 2006. – 138 p. - ISBN 9975-934-78-1.

2007

88. **Analele** Universității Libere Internaționale din Moldova. Seria Filologie, 2006, vol. 4 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Ana Guțu; *col. de red.: Z. Radu [et al.]*. – Ch.: ULIM, 2007. – 250 p. - ISBN 978-9975-920-44-5.

89. **Guțu, Ana.** Theorie et pratique de la traduction: support didactique a l'intention des etudiants en filiere traduction cycle licence / Univ. Libre Intern. de Moldova. Fac. Lang. Etrangeres Philologie Fr.; *rec.: Z. Radu*. – Ch.: ULIM, 2007. – 173 p. - ISBN 978-9975-934-32-9.

Lucrări studentești
Les ouvrages des étudiants

2004

90. **Bitca, Laura.** Lacunes grammaticales de la traduction du français vers le roumain / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 6 – 8. - ISBN 9975-934-47-1.

91. **Briceag, Cristina.** Emploi des synonymes dans le texte littéraire. Moyens de traduction du français en roumain / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 13 – 16. - ISBN 9975-934-47-1.

92. **Macovețchi–Agache, Veronica.** Les faux amis du traducteur / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 47 – 49. - ISBN 9975-934-47-1.

93. **Țugui, Lidia.** Les problèmes-clé dans l'étude de la phraseologie / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 74 – 79. - ISBN 9975-934-47-1.

94. **Zaharia, Vasile.** Le socioculturel dans la traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 89 – 93. - ISBN 9975-934-47-1.

95. **Zbîrciog, Viorica.** La synonymie et les moyens de la traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 23 – 24 apr. 2004 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 94 – 96. - ISBN 9975-934-47-1.

2005

96. **Bitcă, Laura.** Lacunes grammaticales de la traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [16 p.]. - [Ms.].

97. **Bitca, Laura.** Moyens de traduction de l'infinifitif francais en roumain / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 22 – 23 apr. 2005 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 10 – 13. - ISBN 9975-934-79-X.

98. **Borș, Valentina.** La terminologie de l'hôtellerie: particularités sémantico-structurelles et de traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [11 p.]. - [Ms.].

99. **Malachi, Silvia.** Le français de l'architecture: spécificités sémantico-structurelles et de traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [9 p.]. - [Ms.].

100. **Podgorschi, Doina.** Les noms des fleurs dans les textes littéraires français / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [12 p.]. - [Ms.].

101. **Podgorschi, Doina.** Les noms des fleurs dans textes littéraires français / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 22 – 23 apr. 2005 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 79 – 80. - ISBN 9975-934-79-X.

102. **Smochină, Tatiana.** La composition – moyen d'enrichissement du vocabulaire / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [14 p.]. - [Ms.].

103. **Smochină, Tatiana.** Quelques problèmes théoriques sur la composition des mots / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 22 – 23 apr. 2005 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 92 – 96. - ISBN 9975-934-79-X.

104. **Zaharia, Vasile.** Le socioculturel dans la traduction (étude bilingue en base des oeuvres "Madame Bovary" de G. Flaubert et "Guguță și prietenii săi" de S. Vangheli) / *consultant șt.: Zinaida*

Radu; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2005. – [24 p.]. - [Ms.].

2006

105. **Buga, Parascovia.** La polysémie des mots. Problèmes et difficultés de traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2006. – [7 p.]. - [Ms.].

106. **Donica, Victoria.** La polisémie, les unités linguistiques et les relations sémantiques entre les mots synonymiques / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 14 – 15 apr. 2006 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; red. resp.: A. Savin. – Ch.: ULIM, 2006. – P. 54 – 56. - ISBN 9975-934-47-1.

107. **Manoil, Diana.** Les synonymes dans la terminologie. Moyens de traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2006. – [14 p.]. - [Ms.].

108. **Smochina, Tatiana.** La composition-moyen de l'enrichissement du vocabulaire synonymiques / *consultant șt.: Zinaida Radu* // Symposia Studentium: Seria Filologie: materialele ses. șt. din 14 – 15 apr. 2006 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; red. resp.: A. Savin. – Ch.: ULIM, 2006. – P. 144 – 148. - ISBN 9975-934-47-1.

2007

109. **Avram, Elena.** Le français de la métallurgie: la maîtrise des possibilités de traduction / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [10 p.]. - [Ms.].

110. **Bumben, Diana.** Le travail et la paresse dans les expressions françaises et roumaines: (étude lexico-sémantique) / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [6 p.]. - [Ms.].

111. **Gladarenco, Diana.** La terminologie des concepts utilisés dans le domaine des constructions / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [9 p.]. - [Ms.].

112. **Rășcoală, Carolina.** Cîmpul semantic în terminologia juridică: (nume de funcționari) / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [7 p.]. - [Ms.].

113. **Sîrbu, Ecaterina.** La terre dans les expressions françaises et roumaines : (étude lexico-sémantique) / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [8 p.]. - [Ms.].

114. **Țirdea, Cristina.** Le bien et le mal dans les expressions françaises et roumaines : (étude lexico-sémantique) / *consultant șt.: Zinaida Radu*; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2007. – [6 p.]. - [Ms.].

Referințe la adresa Zinaidei Radu
Références à l'adresse de Mme Zinaida Radu

1978

115. **La rencontre** féminine franco – soviétique: [pe marginea participării dnei Z. Radu, șef catedră ULIM, la reuniunea femeilor din Franța și URSS, 1978] // La femme soviétique. - 1978. – Nr 7. – P. 34 – 36.

1996

116. [**Radu, Zinaida:** activitate profesională] // Cozma, Valeriu. Istoria Universității de Stat din Moldova (1946 – 1996) / Min. Învățământului al Rep. Moldova; red. resp.: Gh. Rusnac. - Ch., 1996. - P. 355, 357. – ISBN 9975-923-03-8.

117. [**Radu, Zinaida:** rep. bibliogr.] // Madan Ion. Cercetări în domeniul științelor umanistice la Universitatea de Stat din Moldova (1974 – 1999) / Univ. de Stat din Moldova; red. resp.: Gh. Rusnac. – Ch.: Tip. Centrală, 1996. – P. 284 – 307, 455. – ISBN 9975-925-11-9.

2001

118. [**Radu, Zinaida:** date biogr.] // Dron Ion. Profesorii Universității Libere Internaționale din Moldova = Les professeurs de l'ULIM = Преподаватели УЛИМ / I. Dron, D. Vicol; trad. în lb. fr.: A. Guțu; trad. în lb. rusă: L. Slobodeniuc. – Ch.: ULIM, 2001. – P. 66 - 67. – ISBN 9975-920-47-0.

2005

119. **Madame** Zinaida Radu, responsable des cours de français Filière francophone "Gestion des enterprises", Université Libre Internationale de Moldova // Agence Universitaire de la Francophonie / Bureau Europe Centrale et Orientale. – Bucarest, 2005. - P. 7.

120. **Guțu, Ana.** Zinaida Radu – frumoasa vârstă a împlinirilor // Analele Univ. Libere Intern. din Moldova. Filologie, 2005, vol. 3 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 215 - 216. - ISBN 9975-934-77-3.

121. **[Radu, Zinaida:** activitate profesională] // Dron Ion. Repertoriul personalitatilor: viata, activitatea și biografia – 258 p. [citată la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <www.hasdeu.md/ro/ebibl/dron/acrobat/repertoriu.pdf+Radu+Zinaida&hl=mo&ct=clnk&cd=4&gl=md>.

122. **[Radu, Zinaida:** activitate profesională] // Facultatea Limbi Straine ULIM [citată la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <<http://languages.ulim.md/ro/catedre/colectiv.php>>.

123. **[Radu, Zinaida:** activitate profesională] // „Francofonia – o cale europeană pentru Republica Moldova” [citată la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <<http://www.parlament.md/download/news/Participants.Forum.France.2007.doc>>.

124. **[Radu, Zinaida:** activitate profesională]. [citată la 16.10.08]. Accesibil pe Internet: <<http://www.interlic.md/news/1623-rom.html>>.

2006

125. **[Zinaida Radu,** doctor conferențiar] : [contribuții didactice] // Universitas. – 2006. – P. 10. – Ed. spec.

2007

126. **Republica Moldova.** Președintele (Vladimir Voronin, 2001-...). Decret privind conferirea de distincții de stat domnului Trofim Carпов și doamnei Zinaida Radu: [conferirea Medaliei „Mihai Eminescu” dnei Z. Radu, șef Catedră ULIM: nr.1335-IV din 15 oct. 2007] // Monitorul oficial al Rep. Moldova. – 2007. – Nr 165/167. – P. 9.

Autografe pentru Zinaida Radu
Autographes pour Mme Zinaida Radu

127. **Ana Mihalache – Dăruire întru dăinuire: biobibliogr.** / alcăt.: N. Ghimpu, L. Beșelea; concepție, red. șt.: L. Corghenci; red. bibliogr.: V. Chitoroagă; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2008. – 88 p. – (Col. “Universitaria”; Fasc. a 31-a). – ISBN 978-9975-920-75-9.

Stimată doamnă Zinaida! Cele mai nobile simțăminte de dragoste și prietenie eternă de viață.Trăiască viața și noi cu ea.
27.06.08.

Ana Mihalache, doctor, conferențiar universitar, ULIM.

128. **Crivceanschi, Nina.** Adverbe: Grammaire et exercices. – Ch., 2002. – 88 p.

A Mme Zina Radu avec beaucoup de respect et sympathie.
4.04.03.

Nina Crivceanschi, doctor în filologie, conferențiar universitar, UPS « Ion Creangă ».

129. **Ducháček, Otto.** Les “lacunes” dans la structure du lexique // Ernst Gamillscheg zum 80: Geburtstag Verba et vocabula / hrsg. Von H. Stimm, J. Wilhelm. – München: Sonderdruck Wilhelm Fink Verl., 1968. – P. 169-175.

A mon collègue Z.I. Radu avec de vifs remerciements.

Otto Ducháček, filolog, Germania.

130. **Gáldi, L.** Précis de stylistique française . – Budapest: Tankönyvkiadó, 1967. – 152 p.

A Madame Z. Radu bien cordialement en signe de ma amitié affectueuse. Minsk, 22.06.1967.

L. Gáldi, filolog, Republica Bulgară.

131. **Guțu, Ana.** Le français en exercices et tests de grammaire: évaluez vos connaissances / A Guțu, I. Guțu . – Ch.: ULIM, 1997 . – 96 p.

Multstimatei Doamne și Profesoare Zinaida Radu din partea autorilor.

Ana Guțu, filolog, cercetător, vicedirector la Universitatea Liberă Internațională din Moldova

132. **Guțu, Ana.** Aspects systemique et fonctionnel des antonymes . – Ch.: ULIM, 2000 . – 102 p. – ISBN 9975-920-16-0.

Cu cea mai profundă considerațiune din partea autoarei.
14.03.01.

Ana Guțu, filolog, cercetător, vicerector la Universitatea Liberă Internațională din Moldova

133. **Guțu, Ion.** Semnul estetic și dimensiunea nivelurilor sale de interpretare: (în baza idiolectului poetic hugolian și eminescian) . – Ch.: CE USM, 2002. – 197 p.

Dascălului meu, d-nei Profesor și Dirigintei începuturilor mele studențești Zinaida Radu, cu tot respectul.

Ion Guțu, doctor, filolog Universitatea de Stat

134. **Guțu, Ion.** Cuvântul-simbol în cadrul idiolectelor romaniștilor (V. Hugo și M. Eminescu): specialitatea 10.02.05 – limbi romanice: autoref. al tz. doct. în științe filol. / Univ. de Stat din Moldova. Fac. de Limbi și Literaturi Străine. – Ch., 1999. – 24 p.

Profesoarei mele, kolegei de catedră și d-nei doctor conferențiar Zinovia Radu, cu respect neasemuit și mulțumiri profunde pentru susținere permanentă.

Ion Guțu, doctor, filolog Universitatea de Stat

135. **Ion Manole:** biobibliogr. / alcăt.: E. Scurtu; red. resp.: E. Harconiță; ed. îngr. de E. Harconiță; Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți. Bibl. Șt. – Bălți, 2003 . – 147 p. – ISBN 9975-931-32-4.

Distinsei Doamne Radu, care știe să dăruiască colegilor vorbe bune pentru a dori să aspiți, să cânti, să nu găsești , dar să nu cedezi niciodată.

Ion Manole, doctor habilitat, profesor universitar ULIM

136. **Krizhanowsky, A.** Curso elemental de gramatica histórica espanola . - Kishinev, 1972 . – 145 p.

A Zinaida Ivanovna con afecion del autor.

A. Krizhanowsky, filolog

137. **Moldovanu, Gheorghe.** Corespondența de afaceri în limba franceză. – Ch.: S. n., 1993. – 136 p.

A Madame Z. Radu avec mes meilleurs voeux.

Gheorghe Moldovanu, doctor Academia de Științe a Moldovei

138. **Papadopolo, V. G.** Metodele instruirii : (Din culsul de pedagogie școlară) . – Bălți, 1972 . – 71 p. – Cu caract. chir.

Stimatei Zina Cujbă-Radu, fostei mele studente, de la autor.
30.06.73.

V.G. Papadopolo, doctor în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat "A. Russo", Bălți

139. **Pedestrașu, A.** Exprimarea pronominală a reverenței în traducerile din rusă // Analele Universității București. Limbi slave: Anul XX. – București, 1971. – P. 123-133.

Doamnei profesoare Zinaida Radu, cu toată simpatia.
26.03.1991.

A. Pedestrașu, filolog, București

140. **Prigorschi, M.I.** Particularitățile de studiere practică a fenomenelor gramaticale ale limbii franceze în școala medie moldovenească .- Ch.: Lumina, 1972 . – 123 p. – Cu caract. chir.

Colegei mele Zinaidei Cujbă. Sincere felicitări și urări de bine. 12.10.1972.

M.I. Prigorschi, doctor în științe pedagogice, ULIM

141. **Prus, Elena.** Poetica modalității la Proust . – Ch.: Ruxanda, 1998 . – 236 p. – ISBN 9975-72-012-9.

Pentru Doamna profesoară Zinaida Radu, cu infinit respect și profundă admirație, având completă conștiință că grație și Dumneaei am ajuns la această carte. 4.03.98.

Elena Prus, doctor habilitat, director Institut de Cercetări Filologice și Interculturale, ULIM

142. **Verebceanu, Galaction.** Romanul popular „Bertoldo”: Studiu filologic, studiu lingvistic și text: 10.02.01 – Limba română: autoref. tz. doct. în filologie / Acad. de Științe a Moldovei. Inst. de Lindvistică . – Ch., 1999 . – 20 p.

Doamnei Zinaida Radu, cu cele mai frumoase gânduri.

Galaction Verebceanu, filolog, Academia de Științe a Moldovei

143. **Ангерт, М.Б.** Восклицательные предложения как средство выражения суперлатива в молдавском языке (в сопоставлении с французском): дис. написана на рус. яз.: 10.02.02 –языки народов СССР (молдавский): автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук / Кишин. Гос. Ун-т им. В.И. Ленина. – К., 1973 . - 30 p.

Зинаиде Ивановне в знак глубокого уважения.
20.09.1973.

M. B. Angert , doctor în științe filologice, USM.

144. **Андреева, Е.Д.** Безглагольные предложения в современном французском языке . - К.: Штиинца, 1979. – 119 p.

Зинаиде Ивановне на добрую память от автора Е. Андреева. 31.01.1980.

E. D. Andreeva, doctor în științe filologice, USM.

145. **Банару, В.И.** Некоторые вопросы функциональной перспективы предложения: на материале французского языка) . - К.: Штиинца, 1975. – 64 p.

Zinaidei Ivanovna – în semn de recunoștință. 16.12.197,
Chișinău.

Victor Banaru, doctor habilitat, filolog USM.

146. **Банару, В.И.** Типы предикации во французском языке: (Соотношение компонентов содержания предложения / под ред. канд. филол. наук. З.И. Раду . - К.: Штиинца, 1980. – 124 p.

Z.I. Radu – redactorului binevoitor de la autorul recunoșcător V. Banaru. 9.12.1980.

Victor Banaru, doctor habilitat, filolog, USM.

147. **Бушулян, Л.Ф.** О типах соответствия между лексико-семантическими группами в романских языках: (на материале французского и дакороманских языков): (10.02.05 – Романские языки): автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук / Мин. Гос. Пед. Ин-т Иностр. Яз.; науч. рук. В.В. Макаров. – Минск, 1979 . - 23 p.

Дорогой Зинаиде Ивановне Раду с огромнейшим уважением. 18.06.1982.

L. F. Buşulean, doctor în științe filologice, Universitatea Pedagogică de Stat "A. Russo", Bălți

148. **Ваксман, Б.И.** Становление лексических норм современного молдавского языка: Опыт социолингвистического исслед.: (10.02.05 – романские языки): автореф. дис. на соиск. уч. степ. д-ра филол. наук / Ленинград. Гос. Ун-т им. "А. А. Жданова" . - Л., 1974 . - 30 p.

Z.I. Radu cu prietenie și sincere urări de bine. 10.02.76.

B. I. Vaksman, doctor habilitat, filolog, Universitatea din Kalininsk, Federația Rusă.

149. **Думбрэвяну, И.М.** Очерк по теории словосложения: (на материале романских языков) . – К.: Штиинца, 1980. – 111 p.

Zinaidei Ivanovna – cu sincere urări de bine și succese.

I. Dumbrăveanu, doctor habilitat în filologie, profesor universitar

150. **Макаров, В.В.** К проблеме лексико-семантической дифференциации романских языков: дис. написана на рус. яз.: (10.02.05 – Романские языки): автореф. дис. на соиск. уч. степ. д-ра филол. наук / Мос. Гос. Ун-т им. М.В. Ломоносов; Филолог. фак. – М., 1972 . - 47 p.

Зинаиде Ивановне на долгую память с чувством уважения. 3.10.1972.

B.V. Makarov, doctor habilitat, filolog, Minsk, Republica Belarusi

151. **Макаров, В.В.** Проблемы лексико-семантической дифференциации романских языков . – Минск, 1972. – 384 р.

Зинаиде Ивановне как выражение дружбы и большого уважения – автор. 17.08.72.

В.В. Макаров, doctor habilitat, filolog, Mensk, Republica Belarusă

152. **Сатинова, В.Ф.** Проблемы обучения аудированию монологической речи на творческом этапе: (на материале преподавания английского языка в УП классе средней школы): специальность 13.731 – методика преподавания (иностраннных языков): автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. пед. наук / Мин. Гос. Пед. Ин-т им. А.М. Горького . - Минск., 1971 . - 32 р.

Дорогой Зине с дружескими пожеланиями скорой и успешной защиты от автора, который имел честь быть твоим другом по «несчастью».

Приезжай болеть за меня. 30.03.71.

В.Ф. Сатинова

153. **Художественный дискурс:** интерпретация и коммуникативные константы: материалы науч.-теорет. конф., 13-14 мая 2005 г. / Мин. Гос. Лингвист. Ун-т . – Минск, 2006. – 114 р.

Дорогой Зинаиде Раду – с пожеланием всего самого доброго. 6.10.06.

В.В. Макаров, doctor habilitat, filolog, Mensk, Republica Belarusă

154. **Чемыртан, К.В.** Семантико-синтаксическая характеристика сложного глагольного сказуемого в старомолдавском языке: специальность 10.02.02 – Языки народов СССР (молдавский): автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук / Акад. Наук Молдавской ССР. Ин-т яз. и лит. - М., 1974 . - 43 р.

Multstimatei Zinaida Ivanovna cu urări de bun succes.

С. V. Cemîrtan, doctor habilitat, Academia de Ştiinţe a Moldovei

155. **Чинчлей, Г.С.** Вопросы тождества морфемы и супплетивизм . – К.: Штиинца, 1980. – 141 р.

Recenzentului - multstimatei mele colege Zinaida Ivanovna Radu – cu recunoștință și sincere urări de bine. Februarie, 1980.

G.S. Cincilei, doctor habilitat, filolog, USM

156. **Чинчлей, Г.С.** Проблематика минимальных значимых единиц: (на материале французского языка): специальность № 100 205 – романские языки: автореф. дис. на соиск. уч. степ. д-ра филол. наук / Акад. Наук СССР. Ин-т языкознания. - М., 1974 . - 43 р.

Multstimatei Zinaida Ivanovna cu urări de bun succes.

G.S. Cincilei, doctor habilitat, filolog, USM

157. **Чинчлей, Г.С.** Соотношение минимальных значимых единиц языковой структуры: (морфема, монема, темема) . – К.: Штиинца, 1975. – 222 р.

Multstimatei Zinaida Ivanovna – bunului meu redactor – spre amintire.

G.S. Cincilei, doctor habilitat, filolog, USM

Cărți din colecția personală

Livres de la collection personnelle

158. **Bell, R.T.** Teoria și practica traducerii / trad. de C. Gazi. – Iași: Polirom, 2000. – 312 p. - ISBN 973-683-495-6.

159. **Benac, H.** Dictionnaire des synonymes. – Paris: Hachette, 1956. – 1026 p.

160. **Chihaia, L.** Cartier dicționar enciclopedic / L. Chihaia [et al.]. – București: Cartier, 2002. – 1659 p.

161. **Dagneaud, R.** Le vocabulaire grammatical . – Paris: SEDES, 1965 . – 457 p.

162. **Dicționarul limbii române moderne** / sub. red. prof. univ. D. Macrea. - București: Ed. Acad. Rep. Socialiste România, 1958. – 961 p.

163. **Dubois, J.** Dictionnaire de linguistique / J. Dubois [et al.] . – Paris: Larousse, 2002. – 514 p.

164. **Eco, U.** Limitele interpretării / trad. Ș. Mincu, D. Crăciun. – Ed. a 2-a. - Iași: Polirom, 2007. – 391 p. – ISBN 978-973-46-0623-8.

165. **Gorunescu, E.** Dicționar francez-român. - București: Teora, 2004. – 1326 p. – ISBN 973-20-0027-9

166. **Lecherbonnier, B.** Litterature. Textes et documents: XX e siècle / B. Lecherbonnier [et al.] . – Paris: Nathau, 1996 . – 896 p.

167. **Marcu, FI.** Dicționar de neologisme / FI. Marcu, C. Maneca. – București: Ed. Acad. Rep. Socialiste România, 1986. – 1168 p. – ISBN 9975-79-080-1

168. **Radu, M.** Dicționar englez-român, român-englez / M. Radu, E. Fabian. – Ch.: Biblion. – 2008. – 750 p.

169. **Radu, M.** English preposition, phrasal verbs, confused worts / M. Radu, E. Fabian, A. Shimeket. – Ch.: Pontos, 2004. – 208 p.

170. **Radu, M.** English synonymes antonyms / M. Radu, E. Fabian, A. Shimeket. – Ch.: Pontos, 2003. – 224 p.

171. **Robert, P.** Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. – Paris: Le Robert, 1970. – 1970 p.

**Indice de nume
Index de noms**

Avram E.	109	Gazi, C.	158
Balaban, T.	45, p. 11	Ghețu, V.	p. 2
Banaru, S.	43	Ghimpu, N.	127, p. 2,6, 7
Banaru, E.	73	Gladarenco, D.	111
Banaru, V.	10, 73	Gorunescu, E.	165
Bell, R.T.	158	Guțu, A.	12, 21, 22, 52-54, 81-83, 85-89, 118, 120, 131, p. 17, 19
Benac, H.	159	Guțu, I.	49, 131-134, p. 37
Beșelea, L.	127, p. 2	Guzun, M.	50, 51, p. 44
Bițca, L.	90, 96, 97,	Harconiță, E.	135
Bordian, S.	p. 33	Hometkovski, L.	84
Borș, V.	98	Hugo, V.	134
Briceag, C.	91	Krizhanowsky, A.	136
Buga, P.	105	Lavric, O. N.	31
Bumben, D.	110	Lecherbonnier, B.	166
Burdeniuc, G.	46- 48	Lența, A.	p. 41
Cameneva, Z.	p. 23	Lența, D.	p. 41
Carpov, T.	126	Lisnic, T.	44
Cincilei G.	14, 23, 44	Macovețchi–Agache, V.	92
Cîrlan S.	p. 2, 6, 7	Macrea, D.	162
Chihaia, L.	160	Madan, I.	117
Chitoroagă, V.	127, p. 2	Malachi, S.	99
Corghenci, L.	127, p. 2	Maneca, C.	167
Cotlău-Zaporojan, M.	p. 43	Manoil, D.	107
Cozma, V.	36, 39, 40, 116	Manoli, I.	135, p. 21
Crăciun, D.	164	Marcu, Fl.	167
Criveanschi, N.	50, 128	Maximilian, S.	p. 29
Dagneaud, R.	161	Mihalache, A.	24, 127, p. 28
Donica, V.	106	Mincu, Ș.	164
Dorogan M.	17-19	Moldovanu, Gh.	137
Dron, I.	118, 121	Moraru V.	84, 90-95, 97, 101, 103
Dubois, J.	163	Oancea, L.	31
Ducháček, O.	129	Papadopolo, V. G.	138
Dumbrăveanu, I.	44, 46, 47, 48, 49, 57, 63, p. 38	Parasca, P.	19, 87
Eco, U.	164	Pașa, I.	p. 45
Eminescu, M.	134	Pedestrașu, A.	139
Fabian, E.	168-170	Podgorschi, D.	100, 101
Flaubert, G.	104	Postică, Gh.	8, 9, 11, 81, 120
Galben, A.	8, 9, 11, 12, 19, 21, 52, 54, 81-88, 90-95, 97, 101, 103, 106, 108, 120	Prigorschi, M.I.	16, 140
Gáldi, L.	130		

Prus, E. 141, p. 22
 Radu, M. 168-170
 Radu, Zinaida 1-114,
 [115-157], p. 8, 11
 Răscală, C. 112
 Răbacov, G. p. 2, 35
 Robert, P. 171
 Roșca, P. 20, 85
 Rotaru, C. p. 45
 Rusnac, Gh. 116, 117
 Savin, A. 106, 108
 Scurtu, E. 135
 Shimeket, A. 169, 170
 Sîrbu, E. 113
 Slobodeniuc, L. 118
 Smochină, T. 103, 108
 Sochircă, Z. p. 2
 Stimm, H. 129
 Stoianova, I. p. 26
 Strugari L. 12, p. 31
 Țirdea, C. 114
 Țugui, L. 93
 Ursu, M. 13
 Vangheli, S. 104
 Varzari, L.P. 28, 73
 Vasiloi E.P. 27, 29, 30,
 32-34, 37, 38, 42, 69,
 71, 72, 74, 75, 77-80
 Verebceanu, G. 142
 Vicol, D. 118
 Voronin, V. 126
 Vulpe, A. p. 30
 Wilhelm, J. 129
 Zaharia, V. 94, 104
 Zbîrciog, V. 95
 Zgardan N. 7
 Zubcu, Z. p. 32

Згардан, Н.Н. 35
 Макаров В. В. 1, 2, 147,
 150, 151, 153
 Сатинова, В.Ф. 152
 Чемыртан, К.В. 154
 Чинчилей, Г. 67, 155-157

Ангерт, М.Б. 143
 Андреева, Е.Д. 144
 Банару, В. 70, 76, 145,
 146
 Бушулян, Л.Ф. 147
 Ваксман, Б.И. 148
 Думбрэвяну, И. М. 59, 149